

تصویر ابو عبد الرحمن کردی

گاره ساتی هه گاری

نهوشیروان مستهفا نه مین

چاپی چواره م

۲۰۱۱

کاره ساتی هه کاری

نوسینی نهوشیروان مستهفا نه‌مین

چاپی چواره‌هه‌م

۲۰۱۱

پیناسی کتیب

ناوی کتیب کاره ساتی ههکاری

نوسینی نهوشیروان مستهفا

بابهت میژو

چاپی پهکه م حوزمیرانی ۱۹۸۱

چاپی دوه م نابی ۱۹۸۳

چاپی سییه م حوزمیرانی ۱۹۹۵

چاپی چواره م ۲۰۱۱

نرخ ۴۰۰۰ هه زاردیناری چاپی نوییه

له لایه ن کتیبخانه ی شهید جه مالی عه لی باپیره وه چاپکراوه ته وه

ئاۋەرۇك

- پېشەكى.....۵
- بۆچى ھىزى (ى.ن.ك) بەرمو ئاۋچەى ۲ سنوور چوو؟.....۱۱
- دانانى پـلانى گواستىنومو ئامانجەكانى.....۱۵
- تەرازوۋى ھىزەكانى ئاۋچەكە.....۱۹
- داپشتى پلانى دوايى و ديارىكرىنى ھىزەكان.....۲۵
- دېسانەۋە مەسەلەى (ق.م).....۳۱
- خاۋىكرىنەۋەى ئاكۇكى لەگەل(ق.م) و نامەنۋوسىن بۇ دەسەلاتدارەكانىان.....۳۵
- بەرپى كەۋتىنى ھىزەكان بەرمو ئاۋچەى ۲ سنوور.....۴۱
- پىلانى حىكومەتى ئىران و تىكچوۋنى پلانى رۇيشن.....۴۵
- بەرپىكەۋتىنى ئاچارى ھىزەكانى پىكەۋمو دژۋارىيەكانى رىگا.....۴۹
- ھەئەى كوشىندە: گۆرپىنى بىنەپرتى بىرپارى جىگىرىبوون لە ۲ سنوور.....۶۳
- قۇلايى توركىيا: كەۋتنە ئاۋ تەپكە.....۶۹
- شەرى بازى.....۷۷
- كشەنەۋمو لەمت و پەتبوۋنى ھىزەكە.....۸۱
- خۇرپىكخستىنەۋەى بەشىكى ھىزەكە.....۸۷
- بەرپىكەۋتىنى ھىزەكە و لەئاۋچوۋنى پەكجارى.....۹۳
- * كۆنەپەرستانى ئىران، توركىيا، عىراق و (ق.م) پىلان ئەگىرن دژى شۇرپى
پىرۋزى گەلەكەمان.
- * چەتە كورد كۆزەكانى بەرزانى دواپەردە لەسەر دەۋرى خائىنانەى خۇيان
لانىدەن.

* كۆمەلانى خەلكى كوردستان سوورن لەسەر درێژەدان بەخەباتى

شۆرشگىرانە..... ٩٧

بەلگەى ژمارە (١)..... ١١١

بەلگەى ژمارە (٢)..... ١١٥

پیشہ کی

لہم ماوہیدا ۳ سال تینہ پیری بہسہر کارہ ساتھ کمی ہہ کاریدا لہماوہی
چہند سال تمہہنی شۆرش نوتی گہلہ کہماندا، ہیچ رووداویک نمونہدی
کارہ ساتھ کمی ہاوینی ۷۸ی ہہ کاری مشتموری لی پیددا نمونہوہو باسی
نہ کراوہو برین و شۆرینہواری بہجی نہہیشتوہو، نمونہدی نمونہ زہرہری
لہشۆرش کوردستانی عراق و یہ کیتی نیشتمانیی کوردستان نہداوہ،
وہ نمونہدی نمونہ دژی (ی.ن.ک) و ریبازہ سیاسی و پیشہ گہیہ کمی و
دژی سہر کردہو لیپرسراو کادرو پیشہمرگہ کانی، تہانہت دژی شہیدہ
سہرورہ کانیشی بہکار نہہینراوہ.

لہراستیدا کارہ ساتھ کمی ہہ کاری رووداویکی گہورہیہ لہمیٹرو
گہلہ کہمانداو شایستہی نمونہیہ دہیان کۆری لی کۆلینہوہی بۆ بہہستریٹ و
دہیان وتارو کیتی لہسہر بنووسری و دہرس و پەندو تہنجامی لی
دہرہہینری و ہہرگیز لہیر نہچیتہوہ.

کارہ ساتھ کمی ہہ کاری نموساکہ کاریکی وہای کردہ سہر شۆرش و
ہیژہ چہ کدارو ریکخواوہ سیاسیہ کانی، کہ دوژمن وای تہزانی
گورزکی کوشندہی وای لیڈاون ئیتر خویان نہ گرنہوہ، ہہلپہرست و داخ

له‌ده‌له‌كان كهوتنه هه‌ول‌دانی قۆستنه‌وه‌ی هه‌لی ر‌وازی، دوو د‌ل و ر‌اراكان
به‌زین و مه‌یدانیان چۆ‌ل کرد، تی‌کۆشه‌وه د‌ل‌سۆزه‌کانی گه‌له‌كه‌شمان
سه‌ره‌پ‌ای هه‌لومه‌رجی سه‌خت و د‌ژوار بازووی خه‌باتی شۆ‌ر‌شگێ‌پ‌رانه‌یان لی
هه‌لمالی و كهوتنه بینا‌کردنه‌وه‌ی كه‌لاهه رووخاوه‌كان و هه‌لساندنه‌وه‌ی
باری كهوتووی شۆ‌ر‌ش.

زۆری نه‌خایاند به‌ینه‌كان س‌ارێ‌ژ بوونه‌وه، به‌پێ‌چمه‌وانه‌ی چاوه‌ڕێ‌ی دوژمن
و ناحه‌زه‌وه، به‌پێ‌چمه‌وانه‌ی وێست و ئاره‌زووی هه‌له‌په‌رست و داخ
له‌ده‌له‌كانه‌وه، به‌پێ‌چمه‌وانه‌ی بو‌چوونی ر‌ارا به‌زیوه‌كانه‌وه.. كۆمه‌لانی
خه‌لكی كوردستان پشتیان نه‌كرده (ی.ن.ك) و هێ‌زی پێ‌شمه‌رگه، شۆ‌ر‌ش
هه‌ستایه‌وه.

❖ به‌لام له‌ئه‌نجامی كاره‌ساته‌كه‌ی هه‌كاریدا (ی.ن.ك) ده‌یان سه‌ركرده‌و
كادری سیاسی و پێ‌شمه‌رگه‌ی هه‌لكه‌وتوو و سه‌دان پێ‌شمه‌رگه‌ی د‌لی‌رو
ئازای له‌ده‌ستدا، ده‌یانیان شه‌هیدو به‌رینه‌داربوون، ده‌یانیان گیران و
دوورخراوه‌وه، سه‌دان پارچه‌ چه‌كی فه‌وتا.

بێ‌گومان زه‌ره‌ر كهوتن له (ی.ن.ك) كه ئه‌و سه‌ته‌نیا هێ‌زی شۆ‌ر‌شگێ‌پ‌ری
سه‌ر مه‌یدانی شۆ‌ر‌شی كوردستان بوو، زه‌ره‌رێ‌كی گه‌وره‌ بوو له‌جولا‌نه‌وه‌ی
پ‌رگاری نێ‌شتمانی گه‌لی كوردستان.

❖ هه‌ر له‌ئه‌نجامی ئه‌مه‌دا به‌زووتنه‌وه‌ی سۆ‌شیا‌لیستی كوردستان دوو
رابه‌ری مه‌زنی خۆ‌ی و دوو سه‌ركرده‌ی گه‌له‌كه‌مانی له‌کیست چوو، كه

بووه هۆی ئهوهی بالی ههلهپرست و راستهوی ناو سهركرده تییه که ی ریگی بو تهخت بیت به ئاره زوی خوی بزوتنه وه به کار بهینی بو ئاژاوه نانموه له ناو ریزه کانی (ی.ن.ک) و هیزی پیشمه رگو شوړش داو دوا یی تر بو جیا بوونه وه له ت و په تکردنی هیزی پیشمه رگی کوردستان*.

* هه ر له نه نجامی ئه م کاره ساته دا ده لاقه ی بهینی (ی.ن.ک) و (ق.م) قوولترو فراوانتر بو، (ق.م) به ناشکراو بهی پهرده دهستی له گه ل دوژمنانی نه ته وه نیشتماندا بو له ناو بردنی (ی.ن.ک) تی که لا و کردو خیا نه تی کی زلی میژوویی کردو زه ره ری کی گه وه ی هه م له (ی.ن.ک) و هه م له جولا نه وه ی رزگاری نیشتمانی گه لی کوردستان دا، به وه ی که نا کو کییه کانی خوی له گه ل یه کی تی دا قوولترو توند و تیژترو خو یناوی تر کرد به جوړی کی ته وتو که چاره سه رکردنی ئالۆزترو دژوارتر بوون، وه ئه وه

* له نامه یه کدا که سامی ده رباره ی گیرانی سه رکرده کانی بزوتنه وه ی له لایه ن ق.م.ه.ه، ئه و کاته به تایبه تی بو ره سول مامه ندی نووسیوه، ئه لی گیرانی ئه وانه بو ئه وه یه ی.ن.ک له ده سه لاتی جه لالیان ده ربییت و باله کانی ناو یه کی تی سه ربه خو یی خو یان به کار بهینن.

ره سول مامه ندیش له وه لامی ئه و نامه یه دا ته ئیید ره ئییه که ی سامی کرد وه که و: گیران و گلدانه وه ی ئه وانه بو وته هۆی که مبه و نه وه ی ده سه لاتی جه لالیان و زیاده بوونی سه ربه خو یی بزوتنه وه له وه رگرتنی هه لویست داو به ژیرزاره کی پیخوشحالی خوی ده بریوه به م بو نه یه وه.

چەند سالە (ق.م) لە کوردستانی عێراقدا بۆتەھۆی ھەلگیرساندنی شەڕێکی لاوەکی و ناوخوا خەریککردنی ھێزی پێشمەرگە لە پارچەکانی تری کوردستانیشدا بۆتە درکی سەر ڕێگەی ھێزە شۆڕشگێڕان.

※ ھەر لە ئەنجامی ئەم کارساتەدا رژیمی فاشی عێراق توانی بە ئاسانی و بێ ئەوەی تووشی بەرگرییەکانی کاریگەر ببێت ھەموو ناوچەکانی سنوور رابگوزێ و دانیشتوانی گوندەکانی سنوور لە ئوردوگای زۆرەملیدا کۆبکاتەو، چونکە چەک و تفاقى جەنگییان پێ نەگەشت و ناوچەکانیش بەشی رابەریکردنی راپەرینی وەھا پێشمەرگەیان تیا نەمابوو، ئەمە جگە لەوەی خەڵکە کە بەھۆی ئەو شکستییە کاریگەرەو ساردبوونەو ئومێدییان بە سەرکەوتنی شۆرش کز بوو.

※ ھەر لە ئەنجامی ئەم کارساتەدا بادینان، پارچەییەکی گرنگی کوردستانی عێراق، وەکو قەڵەمڕەویکی داخراو بۆ ھێزە کۆنەپەرستەکانی کوردو فاشستەکانی عێراق مایەو و چالاکی شۆڕگێڕانەى سیاسى و چەكدارى یەكێتیی نیشتمانیی کوردستان پێ نەگەشت، جا ھەر لەوێ وەکو پێویست ھێزەکانی شۆرش نەگەشانەو، ھەروەھا تەوقی ئەو ئابلقەییی دەولەت و ھێزە کۆنەپەرستەکانی ناوچەكەش لە دەوری شۆرش گیرابوویان، وەکو پێویست نەشکاو رینگاو پردی پەییوەندیی لە گەڵ دنیای دەرەو بەچاکی دانەمەزراو شۆرش بێبەش بوو لە پشستیوانی و لایەنگری ھێزە پێشکەوتووکانی دەرەو.

ئەمانە ھەندىكن لەو زەرەرە گھورانەى كارەساتەكەى ھەكارى
لەشۆرشى كوردستانى عىراقدا، ئىستاش لەدواى تىپەپېوونى ۳ سال
بەسەر ئەو رووداودا ھىشتا شوئىنەوارەكانى بەتەواى نەسراونەتەوہ.

ئەم وتارەى لىرەدا پىشكەش ئەكرى، بەرى ھەلسانگاندى دەيان
راپۆرت و بەراوردکردنى گىزانەوہى دەيان كادرو پىشەمرگەيە كە خۆيان
لە كارەساتەكەدا بەشداربون، بەھۆى ئەوہى ھەندى راستى شارداراوى
روون كردىتەوہ ھەلەو كەموكۆپىيەكانى بىنە دەرسى سياسى و
تەجروبەى پىشەمرگانە.

بىنگومان رۆژنىك دى ھەموو بەلگە نەيتىيەكانى ئەم پىلانە
تاوانكارانەيە ئەكوئىنە روو كە دژى (ى.ن.ك) بەتايبەتى و دژى
گەلەكەمان بەتەكرا سازكرا.

وہ رۆژنىكىش دى پەيكەرى سەرورەيى شەھىدە نەمرەكانى كارەساتى
ھەكارى، وەكو رەمزى گىيانبازى قارەمانانەيان لەپىناوى كوردو
كوردستاندا لەمەيدان و شەقامە گىشتىيەكاندا بەرز دەكرىتەوہ.

نەوشىروان مستەفا

ناوزەنگ

۱۹۸/۴/۳۰

1. The first part of the paper discusses the importance of the study of the history of the United States. It is argued that a knowledge of the past is essential for a full understanding of the present and for the development of a sound policy for the future. The author points out that the history of the United States is a story of growth and development, and that it is a story that is still being written. He emphasizes the need for a balanced and objective approach to the study of history, and for a recognition of the role of the individual in the shaping of the nation's destiny.

2. The second part of the paper is a critical analysis of the work of the leading historians of the United States. The author discusses the contributions of such men as Bancroft, Osgood, Beer, and Gipson, and evaluates their work in the light of the standards of historical scholarship. He points out the strengths and weaknesses of their work, and offers his own views on the direction in which the study of American history should be pursued.

3. The third part of the paper is a discussion of the role of the individual in the history of the United States. The author argues that the actions of the great men of the past have shaped the course of the nation's history, and that the actions of the great men of the future will shape the course of the nation's destiny. He emphasizes the need for a recognition of the role of the individual in the history of the United States, and for a recognition of the responsibility of the individual for the future of the nation.

4. The fourth part of the paper is a discussion of the role of the United States in the world. The author argues that the United States has a special responsibility in the world, and that it is a responsibility that must be met with courage and determination. He points out that the United States is a nation of immigrants, and that it is a nation that has a special understanding of the needs and aspirations of the peoples of the world. He emphasizes the need for a recognition of the role of the United States in the world, and for a recognition of the responsibility of the United States for the future of the world.

بۇچى ھېزى (ى.ن.ك)
بەرەو ناوچەى ۳ سنوور چوو؟

خولی دووهمی کۆبوونمه کانی ک.س - (ی.ن.ک) چەندین مەسەلە
گرنگی سیاسی، پیشمەرگهیی، ئیعلامی، رێکخراوهیی، دارایی
لهبەردەمدا بوو که ئەبو لییان بدوێ و باسیان بکات و بپاریان لەسە
بدات، لەناو ئەو مەسەلانەدا مەسەلەی دیاریکردنی ناوچهی بنکه
بارەگاکانی دەزگا سەرکۆڕەییەکانی شۆرش که بپیته ناوەندی رابەراییەتی
چالاکی پیشمەرگهیی و سیاسی و ئیعلامی شۆرش شوین
پێکۆه گێردان و پەيوەندی هێزو هەرێم و لقه جیا جیاکان.

ک.س ((ی.ن.ک)) بە گشتی بپاریدا که بارەگا بنکهکانی دەزگا
سەرکۆڕەییەکانی شۆرش بپیتێوه شوینەکانی سالی پیشوو لەناوچهی
برادۆست، که ئەکەوێتە ناوچهی ٣ سنووری عێراق-ئێران-تورکیاوه لەبەر
زۆری ئیعتباری نەتەوهیی، سیاسی، جەنگی، تاکتیکی.

ناوچهی ٣ سنوور ئەو کاتە گرنگیهکی گهورهو بەتایبەتی هەبوو لەچاو
شوینەکانی تری کوردستانی عێراقدا چونکه:

٣ دەرۆتی عێراق، ئێران، تورکیاوه لە ٣ پارچهی جیا جیای کوردستان
پێکۆه گری ئەدات و ناوچهکانی بادینانی عێراق و سۆرانی عێراق
بەیهکۆه ئەبەستیت، ههروهکو توانای هێنانی نازووقو کەلوپەلی

پيٽويست له سقا موله تي جياوازوه ههيمو نه بلوقه داني ئابووري دژواره،
سهره پاي شهومي که ناوچه کهش شاخاوي و سهخت و عاسييه و دژمن
ناتواني له هه موو لايه کهوه ئابلوقه ي سوپايي بدات و به ئاساني نايگاتي
و ناوړي بچيته ناوړهوه.

جگه له مانه هه مووي، له بهر نه وه ي که به هارو هاوين و پايزي ۱۹۷۷
باره گاي سهر کردايه تي (ي.ن.ک) و هيږي گه وړي پيشمه رگه له وي
بوو بوو، وه زستانه که ي له بهر نه توانيني ته ئمين کردني پاردي تازو وقي
هيږو باره گاگانيان کشابونه وه ناوچه کاني هه وليروس ليئمانی ژماره يه کی
زور له سهر کرده کاني کاديره پيشمه رگه يي و سياسي و پيشمه رگه کاني
شاره زاييه کی باشيان له هدر ۲ ديوه که ي سنور هه بو.

دانانی پـلانی
گواستنه وهو ئاما نجه کانی

1871-1872

1873-1874

كس - (ى.ن.ك) بەگشتى بېرىدا كە بارەگاي سەركردايتى بىاتەم
ناوچەى برادۆست لەسەر ٣ سنوور بۆ ئەوێ:

١- بارەگاي دەزگا سەركردەيەكان لەشوێنێكى ئەمىندا جێگىر بىي
پەرژتە سەر جىبەجىكردنى ئەرك و فرمانەكان.

٢- پيش ١٩٧٨/٦/١ واتە پيش كاتى جىبەجىكردنى بېرى
حكومەتى عىراق لەمەر راگويزانى دىهاتەكانى سنوور، رىگى
پەيوەندىيى لەگەڵ دنيای دەرەو، وە رىگى هينانى تفاقى جەنگى و
يارمەتى و پىوستىيەكانى شۆرش بکاتەو.

٣- مەفرەزەكانى بادىنان لەوێو بنێرنەو بادىنان و جىگريان بکەن و
لەوێو هيزى پيشمەرگە شەپۆل بەشەپۆل بەرەو قولايى بادىنان بچى و
کۆپەى شۆرش هەلبەگىسيى بەتايبەتى لەدواى ئەوجەزەبە قورسانى
سالانى ٩٧٦-٩٧٧ لەلایەن (ق.م)-وە لەهيزەكانى (ى.ن.ك) درابو.

٤- پاڪردنەوې ناوچەكە لەچەكدارەكانى پ.م ئەگەر بوونە رىگى
(لەكەى (ى.ن.ك)

۵- داوايىەك لەسەر يەكى دۆستەكانى (ى.ن.ك) لەتوركيا بەتايىبەتى
(دە، دە، كا، دە - DDKD)* بۆ نزيكبوننەوى ھيژەكانى (ى.ن.ك)
لەسنوورى توركيا.

- بۆ جيىبەجيىكردى نەم ئامانجانە ك.س - (ى.ن.ك) بپرياريدا:
- ۱- زانيارى تەواو لەسەر ناوچەكە كۆبكاتمەو، بەتايىبەتى نەو
ئالوگۆرانی بەسەر ھيژەكانى دوزماندا لەناوچەكەدا ھاتوون.
- ۲- ھيژىكى نەوتۆ سازىدات بۆ نەوى بەرەو شوینی دیارىكرائ
بەرتېكەوى و بەشى جيىبەجيىكردى پلانەكەى يەكىتى بكات.
- ۳- شوینی جيىگيربونی ھيژەكانى (ى.ن.ك) لەدوا قۇناغدا، واتە
لەناوچەى برادۆستدا قايم بكات.

* (دە، دە، كا، دە - DDKD) كورتكراوى ناوى ريىكخراوىكى ئاشكرائ
كوردستانى توركيايە، كە حيزىنىكى سىياسى لەپشتىيەتى و تائىستا نەو
حزبە چەند جارنىك ناوى خوى گۆپريو، بەلام ناحەزەكانى و پۇلىسى تورك
بەشفانچى ناويان نەبەن، چونكە حزبەكە خوى بەديژەكىشانى نەو بالەى
پارتى ديموكراتى كوردستانى توركيا دانەنى كە شەھيد دكتور شفان رابەرى
نەكرد.

ته رازوی هیژمکانی ناوچه که

THE UNIVERSITY OF CHICAGO

سەرکردایه‌تی (ی.ن.ك) كهوته كۆكردنه‌وه‌ی زانیاری و ده‌نگوباسی
پێویست له‌چهند سەرچاوه‌یه‌کی سهره‌کی و لاوه‌کی جیا‌جیاوه‌ له‌وانه:
۱- ده، ده، ده، ده، ده.

۲- ئه‌وانه‌ی له‌لای (ق.م)-وه رایان نه‌کردو ئه‌هاتنه‌ ریزی (ی.ن.ك)-
وه.

۳- ئه‌و كادرو دۆستانه‌ی (ی.ن.ك) له‌ناوچه‌كانی (ق.م)-دا هه‌یبوون.

۴- ئه‌و پێشمه‌رگانه‌ی (ی.ن.ك) كه له‌لایه‌ن (ق.م) گیرابوون.

ئهم زانیاریانه‌ی له‌و چه‌رداوانه‌وه‌ هاتن له‌سه‌ر هه‌یه‌ چه‌كداره‌كانی
(ق.م)، ژماره‌یان، جو‌ری چه‌كه‌كانیان، لی‌پرس‌راوه‌كانیان، باره‌گا‌كانیان،
وزه‌ی جه‌نگاوه‌رانه‌یان، تواناو ئی‌مکانیاتی سیاسییان، پش‌تیوانیان له‌ناو
عه‌شیره‌ته‌كانی سه‌ر سنووردا، له‌یه‌ك دران، هه‌روه‌ها ئه‌و زانیاریانه‌ی
له‌سه‌ر هه‌یه‌ه‌كانی عێراق و تو‌ركیا كۆ‌گرا‌بوونه‌وه‌ هه‌له‌سه‌نگی‌ن‌د‌ران،
ئه‌نجامه‌كانی ئهم چه‌شنه‌ بوو:

※هه‌یه‌ه‌ چه‌كداره‌كانی ه‌كومه‌تی عێراق

گۆرینی ئەوتۆی بەسەردا نەهاتبوو، وە ھەر لەشۆینەکانی سالی پێشوو بوون، واتە لەسەربازگەو نوقتەو رەببەکانی کۆنی خۆیاندا بوون، لەناوچەکانی چۆمان، برادۆست، میڕگەسوور.

※ھیزە چەکدارەکانی حکومەتی تورک:

قەرەقولەکانی سەرنوور، دائمی و مۆنەقەتەکان، ئەوانەى زستانە لەشۆینی خۆیان بوون و ئەوانەى ھاوینە ھیشتا نەهاتبوونەو شۆینەکانی خۆیان لەناوچەکانی گەورە، شەمزینان، چەلی...

※ھیزە چەکدارەکانی حکومەتی ئێران:

پاسگاو پەدیگاو پادگانەکان لەشۆینەکانی خۆیاندا بوون و ئالوگۆریکی گرنگیان بەسەردا نەهاتبو لەناوچەکانی سەردەشت، خانە، شنۆ...

※ھیزە چەکدارەکانی (ق.م):

بارەگاکیان، گۆستە، چەرمەتۆ، ھەرکی، شەکنوس، پیداو، لێپرسراوەکانیان: سامی، ئەورەحمان، بیداوی، ئازاد مەحمود خەفاف، وریا رەئوف سەعاتچی، ئازاد بەرواری، غازى زییاری، کەرىم سەنجارى، جەوھەر نامق، کەمال کەرکۆکی، ملازم سەردار ئەبو بەکر، ملازم عومەر عوسمان، عەریف یاسین، مستەفا نیرودیی، نھاد، یونس رۆژبەییانی، ھەمید ئەفەندی، عەبدالله صالح، ھاشم رەمەزان، مەلا ئەمینى بەرزانی. ژمارەى ھیزی ئەسلیان ۲۵۰-۳۰۰ چەکدارە.

※هیزه چه کداره کانی (ق.م) له چه ندين باره گاو بنکه ی دوورو له یه ک داپراودا له هیلتيکی دريژي سنووری تورکیا-عیراقدا په رت و بلاو بوون و هیچ باره گایه کیان له ۳۰-۵۰ کهس زۆرتري تیا نه بوو.

※هیزو چه کداره کانی (ق.م) له پروی چۆنایه تی سیاسی و سوپاییه وه پیکه وه نه گوځاوو نارېک و پیکبوون، هه نديکیان خوینده واری شار بوون له ته وروپاوه گهرا بوونه وه کو سامی و نازاد خه فاف و وریا سه عاتچی.. وه هه نديکیان پیاری بنه ماله ی بهرزان ی بوون و له ئیرانه وه نیردرا بوونه وه وه کو عه ریف یاسین و حه مید نه فهندی و یونس رۆژبه یانی... وه هه نديکیان خه لکی دیها ته کانی سنوورو هه نديکی تریان خه لکی نار تورکیا بوون.

※ده، ده، کا، ده وای ئیدیعی ته کرد که (ق.م) له ناو چه ند سه روک عه شیره تیکی کۆنه په رستدا له جه لی ئولوده ره نفوزو ده سه لاتی هه یه، وه ده، ده، کا، ده خۆی له ناو هۆزو خیله کانی شه مزینان و سه رانسهری هه کاریدا نفوزو ده سه لاتی هه یه له کاتی گه یشتنی هیزی پیشمه رگی (ی.ن.ک) دا ئه وان هاوکاری سیاسی و جه نگی یه کیه تی نه که ن..

دارشتنی پلانی
دوایی و دیاریکردنی هیّزه‌کان

له ئه نجامى به راوردو تاووتوئىکردنى ئهو زانىارىيانهى ك.س - (ى.ن.ك)
بريارى دا هئيزىكى تىكه لاوى چه كدارو بىچەك له پيشمهرگى زۆربهى
هەريمى كوردستانى عىراق سازيدات و بهريى بكات كه:

۱- به شىكى هئزه كه بۆ پاراستنى بنكه كانى م.س و م.ع - (ى.ن.ك)
له برادۆست بىننهوه.

۲- به شىكى ترى دواى پر چه ككردنى به چه كى زيادهوه بگهريئنهوه
ناچه كانى خويان.

۳- مه فرزه كانى بادىنان له گه ل هئيزىكى پشتيوانى و يارمه تيدەردا
بچه بادىنان.

به م جوړه (ى.ن.ك) هئيزىكى گهوردى سازدا كه نزيكهى ۱۰۰۰
پيشمهرگه ئه بوو له چه كدارو بىچەك، له خه لكى ناچه كانى سه رانسەرى
كوردستانى عىراق هەر له خانه قيننهوه تا زاخۆ له گه ل زۆرايه تى ئه ندامانى
ك.س و ژماره يه كى زۆر له فهرماندهى هەريم و كه رت و مه فرزه كان و
كاديره سياسىيه كان. كه بكه ونه رى.

بريار درا ئهو هئزه گهوره يه بىتته ۳ به ش.

هەر بەشیکیان چەند لیپرسراویکی لەگەڵ بیّت، هەندیکی چە کدارو
 هەندیکی بێ چەك بیّت، خۆی ئازاد بیّت لە هەلبژاردنی ئەو رینگایەدا کە
 ئەیگرتەبەرۆ بەو مەرجە ی لەکات و شوێنی دیاریکراوا ئامادەبیّت، وە
 خۆی وەکو هیژکی سەر بەخۆ بەرپرسی دۆزینەوەی رینگاو شارەزاو
 تەئەمینکردنی ئازووقەو زەخیرە و لاغ بیّت.

بەشی یەكەمی هیژەكە

٢٢٠ پێشمەرگە زیاتر بوو لەوانە ١٥٠ چە کدارو ئەو ئریان بێ چەك
 بوون.

ئەو لیپرسراوانە ی لەگەڵ هیژەكە بوون: خالد سەعید، (ئەندانی م.ع-
 ی.ن.ك) (حسین بابە شیخ (ف.ه. پێنجوین)، حامید حاجی غالی
 (یاریدەدەری ف.ه.ای هەورامان و شارەزور).

ئەم هیژە ئەبوابە لە ١٩٧٨/٤/١٩ دا لەناوچە ی قەڵادزەو بەکوێتەری
 و لەسەرەتای مایسدا لەناوچە ی برادۆست بێ.

بەشی دوووەمی هیژەكە

نزیکە ی ٥٠٠ پێشمەرگە ئەبوو کە لەوانە ی نزیکە ی ١٥٠ کەسیان بێ
 چەك بوون.

ئەو لیپرسراوانە ی ئەبوو لەگەڵ هیژەكە بن: عەلی عەسکەری
 (ف.ه.پ.ك)، تایەری عەلی والی (ئەندامی م.س و م.ع- (ی.ن.ك)) سەید

گاکه (ف.های همولیر)، تالیپ رۆستم (ف.های قه‌لادزه)، ش
جوادای بیدری (یاریده‌دوری ف.های چیمی ریزان).

نهم هیزه نه‌برایه له ۱۹۷۸/۴/۲۱ داته درو رۆژ دوی جولانی به‌ش
یه‌که‌م له‌ناوچه‌ی قه‌لادزه بکه‌وتیه ری و له‌سهرتای مانگی مایس
له‌گه‌ل به‌شی یه‌که‌می هیزه‌که له‌برادۆست یه‌ک بگریتیه.

به‌شی سیپیه‌می هیزه‌که

نزیکی ۱۵۰ که‌س بوو که زۆربه‌یان چه‌کدار بوون، وه نه‌برای
سکریتی گشتی (ی.ن.ک) و نه‌لدامانی تری م.س- (ی.ن.ک) و نوینه‌ر
کۆمیتیه‌ی ناماده‌کردنی پ.د.ک و پاسۆکی له‌گه‌ل به‌ایه.
نه‌برایه نهم هیزه له ۱۹۷۸/۴/۲۷ بکه‌وتایه‌ته ری له‌قه‌ندیل
چاره‌پوانی هه‌واتی یه‌که‌گرته‌نوه‌ی به‌شی یه‌که‌م و دووه‌می هیزه‌که
برادۆستی بکه‌ردایه‌و ئینجا نه‌ویش به‌پی بکه‌وتایه به‌ره‌و برادۆست.
جگه له‌م هیزانه‌ی به‌پی نه‌کران به‌ره‌و برادۆست، له‌سنووری هه‌ر
هه‌رمێنیکدا چهند مه‌فرزه یاخود که‌رت، وه له‌رمانده‌ی هه‌رمێه‌که، یاخود
یاریده‌ده‌ره‌که‌ی گل نه‌درایه‌وه، بۆ نه‌وه‌ی ناوچه‌که له‌ر هه‌ره‌ یه‌دا چۆن
نه‌بیته و بۆشاییه‌کی سه‌پایی و سیاسی دروست نه‌بیته.
نهم هیزانه چه‌که‌کانیان بریتیبوو له‌ کلاشنگوف، به‌رنه‌و، هه‌ندی
ره‌شاشی به‌رنه‌و، وه چهند دانه‌یه‌ک ئار، بی‌جی.

دیسانہ وہ

مہسہ لہی (ق.م)

THE
JOURNAL OF THE
ROYAL ANTHROPOLOGICAL INSTITUTE

نهم هیزانهو لیپرسراوه گانیان له‌روی سیاسی و پیشمه‌رگه‌یی‌ه‌وه ز
 رێك و تمبا بوون، جگه له‌و ناكۆکیانه له‌نیوان باڵه جیارازه‌گانی
 (ی.ن.ك) دا هه‌بوو، هه‌ندێ ناكۆکی توندوتیژ له‌ناو سه‌ركرده‌یه‌وه
 ب.س.ك دا هه‌بوو، به‌تایبه‌تی له‌سه‌ر مه‌سه‌له‌ی به‌ عیراقی كردنی شۆرش
 هه‌نگرتن یا داگرتنی دروشمی روخاندنی رژیمی عیراق، پا‌ك‌كردنه‌وه‌ی
 كوردستان له‌پاشماوه‌ی چه‌ك‌داره‌گانی (ق.م).

مه‌سه‌له‌ی پا‌ك‌كردنه‌وه‌ی كوردستان له‌چه‌ك‌داره‌گانی (ق.م) وه‌ یاخه
 (هه‌نه) كردنی له‌گه‌تیان و هه‌ول‌دان بۆ دۆزینه‌وه‌ی شتی‌ویه‌کی هه‌یمن
 پێك‌هه‌ ژیان، دیسانه‌وه‌ هاته‌وه‌ گایه‌و هه‌ندێك له‌سه‌ركرده‌یه‌تی ب.س.ا
 كه‌وتنه‌ لێدانه‌وه‌ی نه‌و بالۆریه‌ كه‌ پێگه‌رمان له‌و كاته‌ گه‌نگه‌دا درو دێ
 و رارایی له‌ناو هه‌یزه‌كاندا دروست نه‌كردو گیانی چه‌نگاوه‌رانه‌و
 ده‌ستوه‌شاندنی له‌پیشمه‌رگه‌كاندا نه‌مراند، نه‌و قسه‌و با‌سانه‌ی
 له‌كۆبوونه‌وه‌كاندا نه‌كرا زۆر جار له‌ناو پیشمه‌رگه‌كانیشدا ده‌نگی
 نه‌دایه‌وه‌.

یه‌ك دێی له‌هه‌ل‌ئێستای سیاسی هه‌یزه‌كه‌دا له‌رووی دیاری‌كردنی دۆست
 و دوژمنه‌وه‌، وه‌ یه‌ك ده‌ستی هه‌ل‌ئێستای سوپایی هه‌یزه‌كه‌ له‌رووی لێدانی

بى چەندوچونى دوژمنانەوہ كەشتىكى پىويست بو، ديسانەوہ خرايە
 سەر مېرى لىدوان و گفتوگوو باسكردنەوہ، دوو دلى و رارايى لەلیدانی
 (ق.م) - دا جاريكى تر لەدلى ھەندىكدا شين بوو، تەنانت لەناو
 ئەندامانى م.س - (ى.ن.ك) دا ھەبوو رەئى وابوو كە بۆ ئەوہى (ى.ن.ك)
 بتوانى بى گيرمەو كيشە ريگەى ھينانى چەك بكاتەوہو ماوہى خەلك
 چەكدارکردنى ھەيىت لەگەل (ق.م) رىكبكەوى و نيسبەتتىكى ئەو
 چەكانە ئەيھينى لەباتى (گومرگ) و (باج) بيدات بەوان.

پاشماوہى ئەندامانى ك.س - (ى.ن.ك) ديسانەوہ چەند جارى: كۆبونەوہ
 بۆ ديارىکردنى ھەلوستىكى نوئى لە (ق.م) بەتايبەتى دواى ئەوہى
 ئىدرىس يەك دوو كەسى (ساواك)ى راسپاردبوو بەناو بۆ گفتوگووى
 رىككەوتن و لەراستيدا بۆ كۆكردنەوہى دەنگوباس و بۆ خاوكردنەوہو
 پىلان گىران.

خاوكردنه وهى ناكوكى له گهڻ
(ق.م) و نامه نووسين بۆ دهسه لآتداره كانيان

THE UNIVERSITY OF CHICAGO
LIBRARY

بەر لەبەر نیکموتنی هیچ کام لەو ۳ بەشانی هێزە که لە دەقامی ئەر
 کۆبونەواندا ک.س- (ی.ن.ک) بریاریدا که ئەم هەتوێستە بەرامبەر
 (ق.م) بگری بۆ ئەوی سەرکردایەتی هێزە که پەپەرەوی بکات؛
 ۱- هێزەکانی (ی.ن.ک) لە هەموو حالەتیکدا بچتە ناو دەراستی
 برادۆست.

۲- ئەگەر هێزەکانی (ق.م) بەبێ شەڕ بارەگاکی سائی پێشوو
 (ی.ن.ک) یان چۆن کرد، وا بەدرویان نەگەون و وازیان لێبھێنن.
 ۳- ئەگەر چەگدارەکانی (ق.م) هاتنە سەر ریزگی هێزەکانی (ی.ن.ک)
 وا بەتوندی لێیان بدریت.

بەنیازی خۆلادان لە شەڕی (ق.م) و خاوەردنەوی گرژی لێوان
 (ی.ن.ک) و ئەوان چەند نامەیەك لە لایەنی سەرکردەو لێپرساوەکانی
 (ی.ن.ک) - وە نووسرا بۆ هەندێك لە گەورەکانی بنەماڵەیی بەرزانی ئەوانە؛
 «مەم جەلال و عەلی عەسکەری نامەیان نووسی بۆ شیخ عەمەد
 خالیدی بەرزانی.

«خالید سەعید نامەی نووسی بۆ دایکی مەسعود بارزانی.
 «تایەری عەلی والی نامەی نووسی بۆ رەشید سندی.

ناوه‌ڕۆکی ئەم نامانە بریتیبوو لەوەی کەوا:

کوردستان لەمەترسی راگۆڕزان و بەعمرەبکردن دایەو کورد
لەمەترسی لەناوچوون و تەفروتوناکردنی دایە، بۆیە ئەبێ کورد هەمووی
یەک بکری بۆ لەگژداچوونەوێ دۆژمێنی سەرەکی کە حکومەتی عێراقە،
و ئەو هیژە بەرەو بادینان ئەکەوێتە رێ بۆ ئەوەی کە هەرچی زوو تر
رێگەی چەک بکاتەوێ فریای دانیشتوانی ناوچەکانی سنوور بکەوێ پیش
١٩٧٨/٦/١ کە کاتی دەستپێکردنی راگۆڕزانیانە، وە هیژە کە نیازی
پەلاماردانی (ق.م) ی نییە بەلکو بۆ ئەو ئامانجە پێڕۆزی ئەچی و
نەوانیش نفوزی خۆیان لەلای مەلا مستەفاو کۆپەکانی و پیاوەکانی
بەکاربهێستن بۆ ئەوەی نەبنە رێگری هیژی پێشمەرگە لەبادینان و سنووری
تورکیار شەر بە هیژەکانی (ی.ن.ک) نەفرۆشن.

ئەم نامانە بەرپاسپێردراوەکانی ئیدریشدا نێردران بۆ تاران و کەرەج و
گەیشتنە دەست خاوەنەکانی.

نووسین و ناردنی ئەم نامانە، رادەیی دوودلی سەرکردایەتی (ی.ن.ک)
دەرئەخا لەمەسەلەیی لێدانی (ق.م) دا، جا دوودلی و رارایی لەبەریاردانی
جەنگیدا بەتایبەت لەکاتی ناسکدا دەرديکی کوشندەییەو دۆژمێن ئەتوانی
بەچاکترین شیوە کەلکی لێوەربگرێت.

لەکاتی کەدا سەرکردەکانی (ق.م) کە هەموو چەکدارو دەست و
لایەنگرەکانی خۆیان بەگیانی دۆژمناوەتییهکی سەخت و بێ ئەندازی

(ی.ن.ک) پەروردە کردبوو، بۆ ئەوەی کە بێ سێ و دوو لەهەویا راوەستن
 و بەگژیا بچن و ئەگەر بتوانن (ی.ن.ک) وەک هێزێکی دوژمن بەخۆیان
 لەڕەگ و ریشموه درههینن، کەچی گومان و دوودێی و رارایی خرابوو،
 ناو هێزەکانی (ی.ن.ک) کە ناخۆ ئەو شەڕ بەکڕیت، یان ئەکری باشه؟ و
 ئەو شەڕ بەراکۆشیه یان شەڕی بەراکۆژی نییه؟ (ق.م) ئەیه کێتی نادەن
 لێر بۆچی یه کێتی لێوان بەدات؟

1. What is the main purpose of the document?
 2. What are the key findings of the study?
 3. What are the implications of the findings?
 4. What are the limitations of the study?
 5. What are the conclusions of the study?
 6. What are the recommendations of the study?
 7. What are the future research directions?
 8. What are the acknowledgments?
 9. What are the references?
 10. What are the appendices?

به‌ری که‌وتنی هیزه‌کان
به‌ره‌و ناوچه‌ی ۳ سنوور

THE
THE

هیتزه کانی (ی.ن.ك) خۆیان ناماده کرد بۆ ئەوەی بەرهو ئاماڤی دیاریکراو بکەنەپێ، لەبەرگەورەیی هیتزه کەو زۆر باسکردن و زۆر مانەوه مەسەلەى پاراستنى نهیئى بەرپێکەوتن و رینگەکەى و ئیتجاھى و دوا قوناغى، ھەروەھا مەسەلەى ئاماڤى بەرپێکردنى ئەو هیتزه لەلای ھەموو دوژمنەکانى (ی.ن.ك) چ حکومەتى عىراق و ئىران، تورکیاوه چ (ق.م) دیارو ئاشکرا بوو.

بەشى یەكەمى هیتزه کە، لەکاتى دیاریکراوى خۆیا واتە لە ۱۹/۴/۱۹۷۸ لە (گورەشیر) ەو بەدیوى ئێراندا سنووراو سنوور کەوتەپێ، ناوچەى سەردەشت و بەشیکی خانە (پیرانشەھر) یان برى و لەنزىك حاجى ئۆمەرانبەو ئاودیوى عىراق بوونەو لە ئالانە- گوندەپۆژ، گرتک و روست- ھردین- بێرکەو ھەشتەنەو برادۆست.

لەبەرئەوێ ھىشتا هیتزه کانی دوژمن بەتەواوى بەخۆنەکەوتەبوو، ئەو هیتزه تووشى شەپرو برسێتى و سەرما نەبوو، گىروگرفت و ناڕەحەتى زۆریان نەهاتەریگا، بەلام هیتزه کانی دوژمنى ھۆشیار کردەو کە ھەرچى زووتر بکەونە خۆنامادەکردن بۆ رینگەگرتن و لێدانى هیتزه کانی تری یەکیەتى.

**پیلانی حکومتی ئیران و
تیکچوونی پلانی رویشن**

1. The first part of the paper is devoted to a general discussion of the problem of the existence of a solution of the system of equations

which are satisfied by the functions $u_i(x, y, z)$ and $v_i(x, y, z)$ in the domain D of the space E_3 .

بهشی دووهمی هیزه که به هیوای ئهوی سوود له چاوپۆشینى حکومهتى ئێران له هاتوچۆى کهمى پيشمه رگه وه بگرى، خۆى دواخست و به ته مای ئه وه بوو که به ئۆتۆمبیل به ناو ئێراندا له جاده ی سهرده شت - پیرانشه هر - شنۆه بروت و له نزیک کیله شین* دابه زى و له یوه ئاودیوی عیراق بیى و بچیتته ناوچه ی برادۆست.

سهرکردایه تی هیزه که چهند که سیکى نارد بۆ دیوی ئێران بۆ ئاماده کردن و به کرنگرتنى ئۆتۆمبیلی پیکاب، زانیاری پیویست له سهر ژماره و لیپرسراو و چه که کانی ئیتجا هی رۆشتنى گه یشته وه ساواک و ئه رته شی ئێران ه وه پاش ئه وی نا ئومید بوو له (به ئۆتۆمبیل رۆیشتن)

* به ئۆتۆمبیل رۆیشتن به ناو ئێراندا پيشنیاری تایه ری عه لی والی بوو، که له ناو پيشمه رگه دا ناسراوه به ته مه لى و توپۆیی، جگه له سهرکردایه تی هیزه که دکتۆر مه حمود شه مسه دین مفتیش ئاگاداری نه م برپاره بوون، ته نانه ت شه مسه دین مفتی که هه ر ئه و کاته گوايه به نیش و کارى (لجنة تحضيری) له ئێران ه وه سه فه ری ده ره وه ی ولاتى کردو دوا یى تر هه ر له ده ره وه ته سلیمى عیراق بووه وه، ئه و کاته ئه ویش له گه ل هه مان کابردا چوو بۆ ئێران، که ئه بوو ئۆتۆمبیل بۆ گواستنه وه ی هیزه که ئاماده بکات.

كهوته خوئاماده كردن بو ئهوهى بهپى بكهويته ريگا و چهند كهسيكى ترى
نارده ديوى ئيران بو كرپين و ئاماده كردنى نان و خواردهمهنى و دانانى
لهسهر ريگهى تىپهريبونى هيژهكه.

سهر كردايهتى بهشى دووهى هيژهكه، بهمه ههلهيهكى يهكجار گهوهى
كرد بهوهى كه خوى دواخست و لهكاتى ديارىكرادا نهكهوته ريگا، وه
لهوش گهوهتر بهتهماى ئوتومبيلى ئيران و بهئاگادارى ئيران خوى
دواخست و نهخشهكهى بهتهواوى دهركهوت بو ئيران و ئه (جهدوله
زهمهنى)يهى كه بو جوولان و بهريكهوتن و يهكگرتنهوهى هيژهكان
دانرابوو، تىكچوو و ئيرانيش لهباتى ئهوهى ريگهى تىپهريبونيان بدات
بهئوتومبيل، لهو ماوهيهدا بهناوى (مناوهري) هيژهكانى پهيانى سهنتو
هيژيكى يهكجار زورى سازداو بهدرىژايى سنورهكانى ئيران و عيراق
ههموو شويته گرنه و جادهو ريگاوبان و تهناهت قاچاغه ريگاكانيشى
داگيركرد، وه ههر زوو زوو كهوته خوى و ههموو ئهوانهشيان گرتبوو
ياخود كرپبوو كه چووبوون بو ئيران بو ئاماده كردنى نان و خواردهمهنى
بو هيژهكه.

جگه لهمانه هيژيكى گهوهى ترى حكومهتى ئيران لهشاخهكانى
دهروپشتى نوكان، توژهله، گورهشير.. دامهزراو ههپهشهى لههيژهكانى
(ي.ن.ك) كرد كه هيشتا لهو ناچهيهدا بوون كه نهگهر لهماوهى چهند
سهعاتيكدان ناچهكه چۆل نهكهن هيژى زهوينى و ئاسمانى لىيان ئهدات.

به ریکه وتنی نا چاری
هیزمکانی پیکه وودو دژوارییه کانی ریگا

1. The first part of the paper is devoted to a general discussion of the problem of the existence of a solution of the system of equations (1) for arbitrary values of the parameters α and β . It is shown that the system has a solution for arbitrary values of the parameters α and β if and only if the condition $\alpha + \beta = 1$ is satisfied. In this case the solution is unique and is given by the formula

بهشی دووهمی هیژه که له کاتی دیاریکراوی خۆی دواکهوتبوو، له گهڵ بهشی سییهمی هیژه که تهویش بههۆی دواکهوتنی بهشی دووهمهوه، کاتی جولاتی خۆی دواخستبوو، بهناچاری ههموویان پیکه وه کهوتنهرێ بهرهو قهندیل.

له گهڵ جولانی هیژهکانی (ی.ن.ک) دا، هیژی ئاسمانی ئیран کهوته فرین بهسهر ئاسمانی ناوچه کهدا، وه بهسهر هیژهکانی (ی.ن.ک) دا، جگه لهمش هیژی زهوینی ههموو ریگاکانی داگیرکرد بۆ ئهوهی ریگهی تیپه ربوونی هیژهکانی یهکییتی بگریت، وه کاتی که کاروانیک ولاغ له بهر گیرانی ریگا بههۆی بهفروه، ناچار بوو بجیتته ناو سنووری ئیران هوه، هیژهکانی ئیран دایانه بهر توپ و ناچاریان کرد که بگهریتتهوه دیوی عیراق.

ههرچهنده مام جهلال له دواي تهقاندنی توپ و زیادهوونی فرینی فرۆکهکانی ئیран، له کۆبوونهوهیه کهدا، داوای لهسهرکردایهتی هیژه که کرد که بکشینهوه (دوله کورگی) وه بهپیی ئهوه فاکتهره نویانه

لهمه سه له كه دا، سهر له نوێ بیر له هه موو نه خشه كه بكریتوه و حساب و نه خشه و ریگه و شوینی نوێ دابنری*.

به لام سهر كردایه تی هیزه كه، ئهم پیشنیاره ی په سهند نه كرد و سووربو و له سهر درێژه دان به رویشتنه كه و له پاش ماندوو بوونیکی زۆر به شی دووه م و سییه می هیزه كه گه یشتنه دوله نی قه ندیل، وه له نوێ سهر له نوێ هیزه كه كرایه و دوو به ش، به شی هه ره زۆری پیشمه رگه چه كدار و چالاك و لاوه كان له گه ل به شی دووه می هیزه كه نیردراو شه هید عه لی عه سكه ری (ئه ندانی م.س- (ی.ن.ك) و فه رمانه دی هیزه كه)، تایه ری عه لی والی (ئه ندامی م.س و م.ع- (ی.ن.ك))، عومه ر عبدا لله (ئه ندامی م.ع- (ی.ن.ك)) سه ید كا كه (ئه ندامی ك.س و ف.ه ای هه ولیر)، تالیب رۆسته م (ف.ه ای قه لادزه)، نازاد هه ورامی (ئه ندامی م.س- (ی.ن.ك)) قادر مامه ند (فه رمانه دی هیزی پشه رییه كان)، ملازم فوئاد (نوینه ری لجنه تحجیری) له گه ل ئهم هیزه به رێكه وتن وه مام جه لال و نه وشیره و له گه ل نوینه رانی لجنه تحجیری: د.مه حمود قادر جه باری، نوینه ری پاسوك، جه لالی حاجی حسین له گه ل پاشاوه ی هیزه كه مانه وه و كرایه به شی

* له م كۆبوونه وه یه دا جگه له شه هید عه لی عه سكه ری، تایه ری عه لی والی، عومه ر عبدا لله، نه وشیره و... دكتۆر مه حمود قادر جه باریش به شدار بوون. له وه لامی ئهم ره ئیه دا، هه ر له و كۆبوونه وه یه دا شه هید عه لی عه سكه ریوتی: ئه مه چۆن ئه بی هه ردوو توپ ته قی ئیمه نه خشه و پلانه كانی خۆمان بگۆرین، وه گوچانه كه ی له كاتی قسه كردندا به تووره ییه وه كیشا به به دیاك و شكا.

سییهم** وه هه موو نه خوش و په ککهوته بهشی هه ره زوری بی چهک و
 گومان لیکراوه کان، بهره وروی بهشی سییهم کرایه وه که لهو ماویه دا
 بهشینیه بی بیان نیریتته وه دواوه به ژماره یه کی کهم و پوخت خوی
 بهاریتته وه چاوه پری هوالی یه کگرتنه وه بهشی یه کهم و دوو دم بکات و
 ئینجا نه میس بکویتته ری بو لای نهوان.

بهم جوړه بهشی دوو ده می هیزه که به لای خانه دا بهره و پستی شنو که وته
 ری و بهشی سییهم له قه ندیل مایه وه و که وته چاکر د نه وه و پوخته کردنی
 ریزه کانی خوی، به نیازی خوچه شاردانی کی نهینی و نه مین و له دۆلی
 باله بیان تا گه یشتنی هوالی بهشی دوو ده می هیزه کهم یه کگرتنه وه
 له گه ل بهشی یه کهم و نهوسا به ری ککوته نی نه منیش له باله کایه تییه وه بهره
 هه لگورد و له ویوه بهره و برادوست و یه کگرتنه وه له گه ل نهوان.

بهشی یه که می هیزه که، ههروه کو پیشتر و ترا به شیکی ریگا که ی خوی
 تا له ریگای خانه - حاجی نومهران تیپه ری بوو له دیوی ئیران و به شه که ی
 تری تا برادوست له دیوی عیراقه وه تیپه پراند، هیزه که تووشی
 ناخوشیه کی نهوتو نه بوو، به تایبه تی چونکه هیزه کانی دوژمن هیشتا

** له کاتی به ری کردنی هیزه که دا، له دوو له نی سه ره له نوی مام جه لال و
 د. مه حمود و علی عه سکه ری به دوو رو دریژی قسه یان بو لپیر سراو
 فرمانده ی هه ری م و کهرت و مه فره زه کانی ناو هیزه که کرد ده رباره ی نه رک و
 فرمانه کانی نهو هیزه.

به‌خۆنه‌كه‌وتبوون، وه تا گه‌یشتنه‌ شوینی دیاریکراو ته‌نیا یه‌ك شه‌هیدی دابوو له‌گوندی بیرکمه له‌ناوچه‌ی سیده‌کان.

به‌شی دووه‌می هیژه‌که که زۆربه‌ی ریگا‌که‌یان تا نزیک ۳ سنوور له‌دیوی ئی‌رانه‌وه رو‌یشتبوو، جگه له‌وه‌ی تووشی ماندوو‌بوونیکی زۆر، برسی‌تی، سه‌رماو به‌فرو سه‌هۆل‌به‌ندان بوون، هیژه‌کانی حکومه‌تی ئی‌ران له‌چهند جیگا بۆردوو‌مانی کردن و چهند پێشمه‌رگه‌ی شه‌هیدو بریندار کرد، وه به‌جۆریکی وا ریگه‌وبانه‌کانی لی ته‌نیبوون بۆ ئه‌وه‌ی به‌سه‌رماو برسی‌تی ته‌فرو تونایان بکات، که نه‌گه‌ر نه‌ختی‌ک خواردنی چهند شوانی‌ک نه‌بووایه له‌پشتی شنۆ که له‌خیوه‌تی‌کا زه‌خیریان کردبوو وه پێشمه‌رگه‌کان به‌ری‌که‌وت تووشی بوون به‌شی‌کی زۆری هیژه‌که‌یان له‌برسان له‌ناو به‌فرا ره‌فته‌بوونه‌وه، له‌گه‌ڵ ئه‌وه‌شدا تا هیژه‌که هه‌مووی گه‌یشتنه‌وه دیوی عیراق چهندین که‌سی له‌پیناوی هینانی نان و خۆراکدا له‌ده‌وروپشتی گونده‌کانی ئی‌ران که‌وتنه‌ بۆسه‌ی ئی‌رانییه‌کانه‌وه‌و گیران، چهندین که‌س خۆیاندا به‌ده‌سته‌وه، وه چهندین که‌س ره‌ق بوونه‌وه‌و ئه‌وی تر به‌هه‌زار قه‌لاکه‌ت و ناخۆشی به‌نیوه گیان گه‌یشتنه‌وه دیوی عیراق، به‌لام هه‌ر گه‌یشتنه‌ دیوی عیراق و پێشمه‌رگه‌یه‌کی به‌زیوی به‌دزییه‌وه رای کردو ته‌سلیم بووه‌وه، هیژه‌کانی حکومه‌تی عیراق که پێشتر خۆیان ئاماده‌کردبوو ده‌ستبه‌جی له‌خرینه په‌لاماری به‌شی دووه‌می هیژه‌که‌یان

دا که هیشتا پشویان نه‌دابوو، به‌تایبه‌تی به‌ه‌لیک‌زیتەر هێرشیان هینایه سەر هیزی پێش‌مەرگه‌و چه‌ندین که‌سیان شه‌هیدو بریندار کرد.

هه‌رچه‌نده ئهم هیزه هه‌ندی نان و خواره‌مه‌نیان په‌یدا کردبوو، به‌لام هیشتا نه‌ماندویه‌تی رینگایان ده‌رچوو بوو، وه نه‌ گهرم بووبوونه‌و، وه نه‌هه‌وابوونه‌و.. به‌و وه‌زه‌وه‌و سه‌رله‌نوێ ناچار بوون بکشیینه‌و دژلی خواکورك و له‌وتش دیسانه‌و هیزه‌کانی عیراق به‌ه‌لیک‌زیتەر دابه‌زی و په‌لاماری دان و نه‌یه‌یشت وچان به‌دن و خزیان ریک‌بخه‌نه‌و، چه‌ند پێش‌مەرگه‌ شه‌هید بوون و چه‌ند پێش‌مەرگه‌یه‌ك گیران، لی‌ره‌شه‌وه دیسان به‌ناچاری گه‌رانه‌و ناوچه‌ی شه‌مزینان له‌به‌ری تورکیا.

به‌شی یه‌که‌می هیزه‌که که پێش‌تر گه‌یشتبووه هه‌مان ناوچه‌و مشوری هه‌ندی ئازووقه‌و خواره‌مه‌نی خواره‌بوو له‌گه‌ڵ به‌شی دووه‌می هیزه‌که یه‌کیان گرت‌ه‌وه له‌سه‌ر سنووری تورکیا-عیراق- ئێران که‌وتنه‌وه ریک‌خه‌ستنی هیزه‌کانیان و پشه‌ودان و خۆک‌کردنه‌و*.

ئهو مه‌ینه‌تی و ناخۆشی و زه‌ه‌ره‌و زیانه زۆری تووشی هیزه‌که بوو، هه‌مووی نرخێ ئهو هه‌له‌ کوشنده‌یه که وه‌کو پێویست حسابیان بۆ نه‌کرا‌بوو، به‌رێکه‌وتنی هیزه‌کانی عیراق به‌ره‌و ناوچه‌ی ٣ سنوور به‌و شتیه‌یه‌ی که باس کرا، گه‌لیک هه‌له‌ی سیاسی، پێش‌مەرگه‌یی، جوگرافی، تیا کرا که نه‌مانه هه‌ندیک‌یه‌:

* به‌وانه به‌لگه‌ی ژماره (١).

۱- گوئی نهدانه پیلانی هاوبهشی دهولهته کۆنهپهرستهکانی ناوچهکه
دژی (ی.ز.ا).

حکومهتهکانی ئێران، عێراق، تورکیا، گهلی کوردو مهسهله رهواکهی بهدوژمنی دێرینهو هاوبهشی خۆیان ئهزانن، بۆیه سهدهرای ههموو ناکۆکییه قوولهکانی ناو خۆیان ههمیشه لهکاتی پێویستدا هاوکاریی یهکیان کردووو یهکیان گرتووو بۆ شکاندنی جوولانهوه شوێشگیریهکانی گهلی کوردستان.

شای ئێران و سهدام حسین له ۱۹۷۵دا لهجهازێر رێککهوتنیکیان ئیمزاکرد بۆ هاوکاریکردن دهبارهی پاراستنی ئاسایش و ئارامی ههردوو دیوی سنووری عێراق و ئێران.

حکومهتهکانی عێراق و تورکیاش لهسالی ۱۹۷۷دا رێککهوتنیکی تری لهو بابهتهیان مۆرکردبوو بۆ پاراستنی ئاسایش و ئارامی ههردوو دیوی سنووری عێراق و تورکیا.

حکومهتی ئێران زیاده ۴۵۰۰۰۰ ههتزی چهکدار ههبوو.

حکومهتی تورکیا زیاده ۵۰۰۰۰۰ ههتزی چهکداری ههبوو.

حکومهتی عێراقیش زیاده ۲۰۰۰۰۰ ههتزی چهکداری ههبوو.

شوێش لهکوردستانی عێراقدا، بهو رێبازه سیاسی و پێشمههههیه، پێشکهوتنهخوازانهیهوه لهقوناغی نهوسای رۆژههلاتی ناوهراستدا که سههرانسهری ناوچهکه لهژێر زهبرو زهنگی حکومهته کۆنهپهرست و

فاشستییه‌کانی ناوچه‌که هیمنیییه‌کی رووکه‌شیان تیا بلاوکردبووه،
 شوږشی کوردستانی عیراق بووبوو مه‌ترسییه‌کی گه‌وره بۆ سه‌ر ئه‌م
 ده‌وله‌تانه، بۆیه شتیکی ئاسایی بوو که له‌کاتی پیوستدا قۆل بکه‌ن
 به‌قۆلی یه‌کتیداو پیلانی هاوبه‌ش دابنێن بۆ له‌نا‌یردنی.

له‌کاتی به‌ریکه‌وتنی هیزه‌کانی (ی.ن.ک) دا هاوکاری ئه‌م ۳ ده‌وله‌ته
 به‌شیوه‌یه‌کی روون و ناشکرا دیاربوو:

حکومه‌تی عیراق چه‌ندین ئه‌فسه‌ری سوپایی و پسپوږی جاسوسی
 نارده‌بوو ئی‌ران و تورکیا بۆ یه‌که‌خستنی زانیارییه‌کان و دانانی پلانی
 هاوبه‌ش، هه‌روه‌کو حکومه‌تی عیراق زۆریه‌ی ناوچه‌کانی سنووری
 راگۆتێرا بوو، ره‌وه‌نده‌کانیشی قه‌ده‌غه‌کردبوو له‌وه‌ی که به‌مه‌رو مالا‌ته‌وه
 بینه‌ کویتستانه‌کان بۆ ئه‌وه‌ی پێشمه‌رگه‌ سوودی‌ان لی وهرنه‌گریت،
 هه‌روه‌ها حکومه‌تی ئی‌رانیش ره‌وه‌نده‌کانی قه‌ده‌غه‌کرد له‌هاتنه
 کوردستان، ته‌نانه‌ت ئه‌وانه‌شیان که هاتبوون، به‌زۆر گێڕانییه‌وه‌ دواوه‌.

(ئه‌رته‌شی ئی‌ران) به‌ناوی مناوه‌ره‌ی په‌یمانی سه‌نتو هه‌موو
 رینگاوبانه‌کانی گرتبوو، تووشی هه‌ر که‌س ببوایه‌ ئه‌یگرت، هه‌روه‌ها
 هه‌موو ئه‌وانه‌ی که پێشتر نی‌ردرابوونه‌ شاره‌کانی سه‌رده‌شت، خانه‌ بۆ
 ئاماده‌کردنی خواردن یا گرتبوونی وه‌ یاخود کرپبوونی و ده‌ستی به‌سه‌ر
 که‌لوپه‌له‌کاندا گرتبوو، جگه‌ له‌مانه‌ش فرۆکه‌ به‌رده‌وام چاودێری

هه‌یه‌کانی (ی.ن.ک) ی نه‌کردو هه‌ندی‌کجار به‌هه‌یکۆپته‌ر ئاگر بارانی نه‌کردن.

هه‌یه‌کانی ئی‌ران له‌دیوی ئی‌ران کهوتنه‌ لی‌دانی هه‌یه‌کانی ی ن ک وه هه‌ر که چوونه‌ دیوی عیراق له‌ویش هه‌یه‌ چه‌کداره‌کانی عیراق کهوتنه‌ په‌لاماردانی و که چووه‌ دیوی تورکیا له‌ویش عه‌شیره‌ته‌ کۆنه‌په‌رسته‌کان کهوتنه‌ خو‌ئاماده‌کردن و میت و داو ده‌زگا جاسوسییه‌کانی تر کهوتنه‌ په‌یجوریان.

سه‌رکردایه‌تی (ی.ن.ک) هه‌یزی دوژمنه‌کانی به‌که‌م گرت یاخود نه‌م مه‌ترسییه‌ی باچاکی هه‌ست پی نه‌کرد، چاوپۆشینی حکومه‌تی ئی‌ران له‌هاتووچۆی پێشمه‌رگه‌ به‌ناوچه‌کانی سنوورا، که له‌پراستی‌دا بو شارده‌نوه‌ی دالده‌دان و یارمه‌تیدانی هه‌یه‌ چه‌کداره‌کانی (ق.م) بو، وه چاوپۆشینی حکومه‌تی تورک له‌دانیشتنی هه‌یه‌کانی (ق.م) له‌ناوچه‌کانی سنووردا، ده‌سخه‌پۆی کردو به‌گورگانخواردوی دا، وای زانی نه‌م چاوپۆشین هه‌یه‌کانی (ی.ن.ک) یش نه‌گریته‌وه، که‌چی له‌ئه‌نجامدا بو به‌هۆیه‌کی کاریگه‌ری نه‌و شکسته‌ گه‌وره‌یه‌.

٢- پاش رێکخسته‌نوه‌ی هه‌یه‌که‌و باش نه‌ناردنی بو شوینی دیاریکراو.

هه‌رچه‌نده‌ هه‌یه‌که‌ کرابوو ٣ به‌ش و دوایی بووه‌ دوو به‌ش به‌لام هه‌ر به‌شیکێ له‌چاوه‌رپێ رۆیشتنی وه‌هاو به‌رێگایه‌کی واها دووری پر

مەترسیدا بو جەنگی پارتیزانی، لەھەلومەرجییکی وەکو ئەو کات و
شوێنە کوردستاندا، ھەتھەیکە گەورەیه.

ھێزە کە لەبەر گەورەیی خۆی و درێژی رینگار ناریکی و سەختی
بووبوو رێچکە یەکی زۆر دورو درێژ کە بەھۆی لەپیزی دەرخوونی
یەکیئەمە بۆ پشودان و وچان گرتن، بۆ ئار خواردنەو یاخو توندکردنەو،
ھەموو ریزە کە تێکەڵە چو و زنجیرە کە ئەپچراو ئەبوو ھۆی دواگەوتن و
لەیکە دابران و لەیکە ونبوون.

لەبەر گەورەیی و درێژی رێچکە کەو ئەبوونی ھۆی پەیوەندی (وەکو
ھۆکی تۆکی) نە ئەتوانا بەچاکی سەرپەرشتی بکەیت، ھەرچەندە
ھێزە کە کرابوو چەند (رەتل) و ھەر رەتە لیپەرسرای خۆی ھەبوو، بەلام
دیسانەو چونکە ھەموو پێکەو بەیکە رینگای باریکدا ئەرویشتن و بەیکە
خیرایی نە ئەرویشتن، بەچاکی سەیتەرەیان بەسەرا نە ئەکرا.

تەئەمینکردنی ئازووقەو خواردەمەنی و پێویستی یەکانی تری ھێزەکی
وا گەورە بەتایبەتی لەو شوێنە چۆلاندا کە ئەوان پیا تێنەپەرین
کارێکی یەگجار دژوارو زەحمەت بوو.

ھێزە کە لەبەر زۆری ژمارە خۆی، نەیتەوانی خۆی لەدوژمن بزر بکا
و خۆش بشاریتەو، شوێنە وێ بکا و شوێنەوارەکانی پاش خۆی
بسریتەو.

جوولانی هیزه که بهو گهوره ییه، به پی، بهو ریگا دوورو دریژه باریک و شاخاوییه که ناوه دانی تیا نییهو هیشتا به فر گرتبوی کاریکی زور خراپ بو، جوولاندنی هیژی (جهیشی نیزامی) یه له کاتی کدا که جهیشی نیزامی ماشین و فرۆکه ی هه یه بو گواستنه وه و ته ئمینکردنی پیوستیییه کانی خواردن و خوگهرمکردنه وه ماندوونه بوون و په یوه ندییکردن و توانای زوو ده ریازبوون و زور په لاماردان و زوو کشانه وه ی هه یه، بو لهشکریکی پارتیزانی که بییه شه له و ئیمکانیاته هه له یه کی نمونه گهوره یه، له حوکی خوگوشتن دایه.

هیزه کانی (ی.ن.ک) نه بوایه به تاقمی کهم که می ۱۰۰-۱۵۰ که سی برۆشتایه نهک هه مووی به کۆمه ل پیکه وه.

نه بوایه نهو تاقمانه ش ریگای جیا جیا یان بگرتایه نهک هه موویان یهک ریگیان بگرتایه بهر.

نه بوایه له کات و شوینی جیاوازه وه بهری بکهوتایه وه کات و شوینی دیاریکراوا یه کیان بگرتایه وه.

نه بوایه هه ر تاقمه چه ندین سه رچاوه ی ته ئمینکردنی نازووقه و پیوستیییه کانی تری له پشته وه له چه ند شوینی جیا جیا وه ته ئمین بکرا یه. نه بوایه هه ر تاقمه هه ولتی دۆزینه وه ی ریگه و شوینی حه وانده ی جیاوازه و رابه و چاوساغی بدایه.

۳- گوی نه دانه مه ناخ و توپوگرافی ناوچه که:

ئەمۇ كاتەى ھېزە كە بەرپەكەمۇت ھېشتا سەرەتەى بەھار بو، وە ئەمۇ ناوچانەى كە ئەبوو بېرپەت ھەمۇو كوئىستانى سەخت و چۆل بوون، شاخى ھەزار بەھەزەرى رووت و دۆلى قول، دوور لەئاوەدانى، زۆر جار تاسەرەتەى ھاروین بەفر ئەىگرى و ماوەى ھاتوچۆكردن نادات.

زۆر جار سوپا نىزامىيە گەورەكان ھەر بەھۆى حسابنەكردى وردو تەماوى عامىلى مەناخ ياخود عامىلى تۆپۆگرافى شكستى زۆر گەورەيان بەسەر ھاتووە، تەنانت سوپاى عىراقى لەچەندىن پەلامارى پايزو زستاندا ھەر لەبەر بەفرو سەرماو گىژەلۆكە شكاو، ياخود لەبەر سەختى و نالەبارى ناوچەكەو تىكەلەبونى لەگەل نالەبارى ھەوا شكستى گەورەو زىانى زلى گىيانى لى كەوتووە.

كاتى بەرپەكەمۇتنى ھېزەكانى (ى.ن.ك) لەچاو مەناخى ناوچە شاخاويە سەختەكانى كوئىستانەكانى كوردستانداو زۆر زووبوو، بۆيە جگە لەوەى بەفرى شاخەكان ھېشتا نەتوابوووەو رىگاكەكانى بەرنەدابوو، پىشمەرگە رەشايى نەئەدۆزىمەو تا بچەوتەمەو يا تيا دابنىشى چ جاي شوئىنى نووستن، جگە لەوەش ھەندى جار ئەبوووەو بەفرو زىيان، رىگايەكى وەھا ئەگەر چەند سەعاتىك بى، ياخود ماوەى چەند رۆژىك بىت رەنگە كاریكى ئەوتۆ نەكاتە سەر پىشمەرگە بەلام ماوەى چەند ھەفتەيەك كە درىژەى كىشا بى كەلەپەلى خۆگەر مەكردەنەو بى سووتەمەنى و خواردەمەنى و شوئىنى ھەوانەو، وا سەرەپاى ئەوەى تواناى جەنگاوەرانەى پىشمەرگە

ناھیلئی، بەلکو پرزەئی لئی ئەبڕی و قری تێئەخات، ھەرۆھ کو بەسەر ئەم
ھێزە ھات.

هه‌له‌ی کوشنده : گۆرینی
بنه‌ره‌تی برپاری جیگیربوون له ۳ سنوور

THE UNIVERSITY OF CHICAGO
LIBRARY

بهشی یه کهم و دووه می هیزه که می (ی.ن.ک) کمو له ناوچهی برادۆست
 یه کیان گرتبووه بۆ پشودان و خۆڕێکخستنوه په پهبونه دیوی
 تورکیا و ۷ رۆژ لهوی به ناسووهیی ماپوونهوه، لهباتی لهوی خهیریکی
 خۆسازدان بن بۆ جێبهجێکردنی بهیارهکانی ل.س- (ی.ن.ک) لهسهرو
 ههموویانوه دامهزراندنی بنکهو باره گای سهركردایهتی (ی.ن.ک)
 لهشۆینهکانی پارو ههواتناردن بۆ هاتنی بهشی سییهمی هیزه که
 نه داما نی ل.س سهركردایهتی هیزه که بهیانیوی لهوی که لهوان زۆربهی
 نه داما نی سهركردایهتیان لهگه لهو به پیتی هه لومهرجی نوی نه توان
 بهیاری نوی بدن، به تایبیتی دوا لهوی راسپێردراویکی ئیدریش نه گاته
 لایان و پێیان رانه گه یه نی که پیاوهکانی ئیدریش له ناو چه کدارهکانی
 (ق.م) دا نایه نه سه رینگای هیزهکانی ی ن ک نه گهر لهوان نه چنه
 سهریان، سهركردایهتی هیزه که بهیاری نه دا لهباتی مانوه له ناوچهی
 برادۆست و دانانهوی باره گا له دۆلی گۆسته بۆ لهوی تووشی شه ر نه بی
 له گه ل (ق.م)، بهیاری نه دا که به چیتته ناو قوولایی تورکیاوه بهیانیوی
 لهوی که گوایه نزیکه بکونهوه لهشۆینی وه رگرتنی چه ک و چه کدارکردنی
 بی چه کهکانی هیزه که یان.

بەم جۆرە سەرکردایەتی هیژە کە پشت ئەستور بەبەلێنە درۆو
 ناراستەکانی دە، دە، کا، دەو پشت ئەستور بەبەلێنەکانی ئیدریس خۆی
 لەشەری (ق.م) لائەدا لەو ناوچەیدا، کە زەعیف ترین نوقتەیان بوو، یا
 راست تر خۆی لەشەری (ق.م) ئەدزیتەو لەناوچە کە دوور ئەکەوێتەو
 بەرەو قولایی تورکیا بەبێ ئەوێ شارەزاییان هەبێ لەناوچە کەدا،
 ناساریان هەبێ ئەگەڵ خەلکی ناوچە کەدا، لەپیش خۆیانەو بنکە یەکیان
 هەبێ پیشەرەوی بۆ بکەن، یا لەپشتی خۆیانەو بنکە یەکیان هەبێ بۆ
 بکشیئەو، بێ ئەوێ بنکە یەکی جەماوەری سیاسییان لەناو کوردەکانی
 تورکیادا هەبێت، بێ ئەوێ حساب بۆ خۆکۆکردنەو پەلامارجانی
 (ق.م) یاخود بۆ (تەخل)ی هیژە چە کدارەکانی تورکی و پیلانی میت یا
 خۆسازدانی عەشیرەتە کۆنەپەرستەکانی تورکیا بکەن.

(ق.م) هیلێکی ئاشکراو دیاری لەنێوان خۆی و (ی.ن.ک) دا
 کیشابوو، وە هیژەکانی (ی.ن.ک) وەکو دۆژمنیکی سەرستەخت دانابوو وە
 لەناو بردنیانی کوردبوو ئەرکی یەکەمی سەرشارنی خۆی.
 (ق.م) لەماوەی دوو سالی پیشوودا لەهەر شوینی بیت و توانای هەبو
 دەست لە (ی.ن.ک) بوەشییت .

ریگە لەهینانی چەک گرتبوو وە هەر لەیهک کەمیندا ۱۰ دۆشکای
 گرت و ۹ کەسی کوشت و ئەوانی تری گرتن.

سارد ئېبۇوۋە، وزى جەنگاۋەرلەرنى پېشىمەرگە كانى لەبەگۇزداچوۋنى
(ق م) و قىن و توۋرەيىيان كەم ئېبۇوۋە بەرامبەريان.

سەرلىشىۋان و دوۋدلى لەكىشانى خەتى جياكەرەۋى دۆست لەدوۋمىن
و سىستى كىردن لەسازدانى سىياسەتى كۆمەلانى خەلگ بۆ ناسىنى دۆستى
راستەقىنەى و دوۋمىن راستەقىنەى، ۋە كەمتەرخەمى لەدىيارىكىردنى
رىبازى سىياسى و شىۋەى بەگۇزداچوۋنى دوۋمىن و چۆنىەتى تەختكىردنى
سەخت و دژۋارىيە كانى رىنگاكەى، گوى نەدانە پەرۋەردە كىردنى خەلگ،
بەتايىيەتى تىكۆشەرە شۆرەشگىپرو جەنگاۋەرە كانى، بەگىيانى بەزەيى
نەھاتنەۋە بەدوۋمىن داۋ بەگىيانى لىدانى سەخت و كوشندەى دوۋمىن، سەر
لى شىۋان و دوۋ دلى لەدىيارىكىردنى دوۋمىن و رارايى لەلىدان و
پاككىردنەۋەيدا، ھەلخەلەتەنۋ فرىوخواردن بەفيل و فەرەجى دوۋمىن و
دەستپاراستن و خۇلادان لەلىدانى لەھەلى لەبارو كات و شۆينى لەباردا،
ھەلەيەكى كوشندەيە، بارى بەكارھىتەننى ھەلەكە ھەلەكە گرىتەۋە بەقازانجى
دوۋمىن.

(ق.م) نموده‌ی بوی کرابو و لمار هیژه‌کانی خوی و لمار خه
پرویاگنده‌ی دژی (ی.ن.ک) و سمرگردایه‌تی کردبوو.

(ق.م) لمار شوینانده‌ی که به‌ناری پیش‌سمرگایه‌تییه‌یو نیت نه‌یته‌توا
ناو و نابانگی شۆرش و پیش‌سمرگه‌ی خراب بکات و ده‌ست له (ی.ن.ک)
به‌شیتن نه‌بوو جاش و له‌په‌نای حکومه‌تدا ده‌سته جاشی پیکه‌ی نه‌نا
به‌گژاچوونی (ی.ن.ک) و راوی پیش‌سمرگه‌کانی.

که‌چی له‌گه‌ل هه‌موو نه‌م ره‌فتاره‌ی دوژمنانه‌یه‌ی ق.م و له‌گه‌ل هه‌موو
نمار ته‌جروبه‌ی تال و ناخۆشه‌ی که له‌ماوی دوو سالدا (ی.ن.ک) له‌گه‌ل
(ق.م) و کورده‌کانی به‌رزانی کردبووی هیشتا مه‌سه‌له‌ی (ق.م) له‌لای
هه‌ندی له‌سمرکرده‌کانی (ی.ن.ک) ساغ نه‌بوو بووه‌ی هیشتا هیوای
(پیکه‌ی ژیان) یان هه‌بوو وه‌ نه‌وانیان به‌را له‌قه‌تم نه‌داو شمرکردنیان
له‌گه‌ل نه‌وان به‌شمری براکوژی داننه‌ا، له‌کاتی‌که‌دا (ق.م) چه‌کداره‌کانی
خوی فیر نه‌کرد به‌یهری توندوتیژییه‌یو له‌ (ی.ن.ک) به‌دن که‌چی
سمرکرده‌کانی (ی.ن.ک) به‌پیتچوانه‌یو پیش‌سمرگه‌کانیان خار نه‌کرده‌یو
به‌به‌تین و قسه‌کانی نه‌وان، که به‌هوی لاوازی و کم ده‌سه‌لاتییه‌یو
نه‌یانکرد، دلی خۆیان خۆش نه‌کردو خار نه‌بوونه‌یو نه‌مه‌ی وای کرد که
(ق.م) هه‌لی ده‌ستکموئی بۆ خۆکۆکردنه‌یو خۆ ناماده‌کردن و
په‌لاماردان، که‌چی (ی.ن.ک) هه‌لی له‌کیس نه‌چوو، خوی له‌شمر لانه‌دا،

قولایی تورکیا:
که وتنه ناوته پکه

1898

1899

بەرپنكەموتنى ھېزەكانى (ى.ن.ك) بەرەو قولايى تورگيا پشت ئەستور
 بەقسەكانى دەدە، كادە بەناوى ھېنانى چەكمە، بى ئومەى بىنكەيدە
 پشتەكى يان بىنكەيدەكى پېشمەويان ھەبى، بېشمەوى بزەنن بۆ كۆى و بەر،
 كۆى بۆ لاي كى ئەچن، بى ئومەى لەوى بىنكەى سىياسى و جەماوهرىيا
 ھەبىت... لەكاتىكدا كە (ق.م) بەشى ھەرە زۆرى عەشیرەتەكانى خەلگە
 دېھاتەكانى تورگيايان لەيەكىتى پىرکردبوو، كە گوایە ھېزەكانە
 (ى.ن.ك) ئەچنە دیوى تورگيا بۆ تۆلەکردنەوى ئومانەى سالانى پېشو
 لىيان كوژراو، گوایە ھېزەكانى (ى.ن.ك) دېھاتەكانى تورگيا تالار
 ئەكەن و ئەسوتىنن و پىاوەكانیان ئەكوژن و ئافرەتەكانیان بەدىل ئەگر
 و ھاتوو بۆ بلاوکردنەوى بېدىنى و كافرى و یەزیدىەتى و كۆمۆنىزم
 بەفیتى سەدام و بەعس ئەیانەوى شۆرشەكەى بەرزانى تىك بەدن!

بەم درۆ دەلەسانە (ق.م) خەلگى ناھۆشیارو دراكەوتوى نارچەكانى
 شەمزىنان، گمورە، چەلى، ئولودەرە..یان ھاندابوو لە (ى.ن.ك) و سەرۆك
 عەشیرەتەكانى نارچەكەش كە ژمارەیدەكى زۆریان لەھزبى كۆنەپەرستى
 (عدالت) و (سەلامەتى مىلى) دان و بەپىتى نامۆزگارى و فەرمانى
 مېت ئەجولتینەو، كەوتتە خۆ ھېزەكانى خۆیان كۆكردەو و سازداو

پرچەك كەردو ھەموو شوئە گەنگ و ستراتىجىيەكانىيان گەرت و لەسەر
رەنگاۋ پردو گەلى و دەربەندو بواری چەم و رووبارەكان لەناوچەيەكى
يەكجار فراوان و بەریندا دامەزران بۆ رەنگەگەرتن و لەناوبردنى ھێزەكانى
(ى.ن.ك).

دەنگى پارتىزانى تەنيا پشت ئەستور نىيە بەبىرو باوەرى زاتى
شۆرشگێڕانەى پێشمەرگەكان، وە بەگيانى خۆبەخت كردن و لەخۆبران،
ياخود بەلێو شەوى و نازايەتییان، بەلكو بەشارەزايى پێشمەرگەكانى
لەھەزاد نەشتو و كۆن و قوژبنى ناوچەكەدا وە بەپەيوەندى باش و
دۆستانەى پێشمەرگەكان لەگەڵ خەلكى ناوچەكە، كۆمەلانى خەلك
قەلاى لەشكان نەھاتووى پێشمەرگەكان، زانیارى و دەنگوباسى بۆ
كۆتەكەنەو، رەنگەى پيشان ئەدەن، خواردن و پێوستىيەكانى تەئەين
ئەكەن، ئەيشارنەو بەریندارو نەخۆشەكانى تەئەين ئەكەن و ئەى ھەيئەتەو،
پەيوەندى بۆ دروست ئەكەن لەگەڵ ھێزەكانى تەئەين، لەكاتى پێوستەدا
چەكى بۆ ھەلئەگەرن و بەرگرى چەكدارانەى لى ئەكەن، كاتى كە خەلكى
ناوچەكە كەوتنە دۆژمنایەتى پێشمەرگەكان و پێشمەرگەكان بێبەش بوون
لەپشتیوانى و یارمەتى ئەوان، بەتایبەتى كە نەشارەزا بوون، وەكو ئەو
ماسىيەيان لیدی كە لەئاو دەرئەھینرى و ئەكەوتە وشكایيەو
ئەخەكى.

هیزه‌که‌ی (ی.ن.ک) بیه‌ش بوو له‌یارمه‌تی و پشتیوانی خه‌لکی
 ناوچه‌که‌ی ئهو زانیارییه‌که‌ی ده‌ده، کاه‌ده دابوی به‌سه‌رکردایه‌تی هیزه‌که‌ی
 ناراست بوون و ده‌ده، کاه‌ده‌ش خۆی هیچ هیژو نفوزیکی له‌ناو
 عه‌شیره‌ته‌کاندا نه‌بوو، و نه‌یتوانی. یاخود نه‌یویست هیچ جوړه
 هاوکارییه‌کی که‌م یا زۆر له‌گه‌ل هیزه‌که‌دا بکات، به‌لکو به‌پێچه‌وانه‌وه
 هه‌ندی جار به‌پێشکه‌شکردنی زانیاری و حسابی ناراست سه‌ری له‌هیزه‌که‌ی
 ته‌شیواندو چه‌واشه‌ی نه‌کرد.

سه‌ره‌رای ئه‌مانه‌ هه‌مووی، سه‌رکردایه‌تی هیزه‌که‌ی خۆشی چه‌ندین
 هه‌له‌ی جه‌نگی گه‌وره‌ی کرد، له‌پیش هه‌موویانه‌وه، به‌جیه‌شتنی ناوچه‌ی
 برادۆست و دوورکه‌وتنه‌وه‌ی له‌خاکی کوردستانی عیراق و ملنانی به‌ره‌و
 ناو قولایی تورکیا واته‌ به‌ره‌و ناو ئهو ته‌پکه‌ گه‌وره‌یه‌ی بۆی نرا بووه‌وه.

سه‌رکردایه‌تی هیزه‌که‌ی، هه‌روه‌کو له‌باری ستراتیجیه‌وه‌ تووشی
 هه‌له‌یه‌کی کوشنده‌ بووبوو، هه‌روه‌ها له‌باری تاکتیکیشه‌وه‌ وه‌کو پێویست
 هیزه‌که‌ی خۆی رێکنه‌خست و دانه‌مه‌زراند.

سه‌رکردایه‌تی هیزه‌که‌ی له‌باتی ئه‌وه‌ی هیزه‌کانی به‌ش بکات به‌سه‌ر چه‌ند
 ناوچه‌ی فراوانداو له‌مه‌یدانیکی بلا‌ودا دایان به‌مه‌زینتی و بیان جوولینتی،
 هیزه‌کانی خۆی هه‌موو به‌کۆمه‌ل و پێکمه‌ به‌یه‌ک رینگاداو له‌یه‌ک کاتداو
 بۆ یه‌ک شوین خسته‌پری، وه‌ هه‌ر له‌یه‌ک ناوچه‌دا، یاخود راست تر له‌یه‌ک
 دۆلدا مو‌لی دان، ئه‌مه‌ هه‌لی ده‌ست دوژمن خست که‌ به‌چاکی

(تەركىزى) بىكەتە سەر، دەنگوباسەكانى بەوردى كۆبكەتەوۋە بزانى،
 ھەموو ھىزەكانى خۆى لەسەر كۆبكەتەوۋە (بالادەستىيەكى ژمارەيى)
 بەدى بەيىنى ۋە دەورى ھىزەكانى (ى.ن.ك) لەمەيدانىكى تەسك ۋە سەختا
 بىكرى ۋە بىخىزىتتە كورىكى تەنگەبەرى شەپو بەرگى ۋە دەربازبوونەوۋە،
 لەكاتىكدا كە ئەگەر سەر كىردايتى ھىزەكە، ھىزەكانى خۆى بەش بەش
 بىكرىدەو لەچەند شويىنى دىياوازو دوور لەيەكتىدا داي بەزاندايە،
 مەيدانى شەپ فراوان ۋە بەرىن ئەبوو، بەو پىيە دوژمنىش ئەبوايە لەچەند
 لايەكەو پەلامارى بدايە ھىزەكانى خۆى پەرت ۋە بلاوبىكرىدەتەوۋە
 بەناوچەيەكى فراواندا ۋەك لەچەند قوڵەوۋە خەرىك بوايە.

سەر كىردايتى ھىزەكە شويىنىكى ديارى كراوى ھەلنەبژاردبوو، كە
 لەكاتى شەردا رووى تى بىكات، يا تەنانەت لەكاتى رۆيشتندا بوى
 بچىت، بەلكو ھەروا لەخۆيەو رى كەوتبەوۋە ئەو ۋە لەناوچەي
 (جولەمىرگ)دا ئەخولايەوۋە بى ئامانچىكى ديارى كراو مىلى رى گرتبەوۋە،
 ھەر لەبەرئەوۋە لەكاتى لىقەومان ۋە كىشانەوۋە لەيەك داپراندا نە
 پىشمەرگەكان ۋە نەفەرماندەكانىيان نەيان ئەزانى روو لەكوى بىكەن ۋە بو
 كوى بچن، بەلكو بەرەو پىشەوۋە برۆن، واتە بەرەو ناو توركيەوۋە، ئىتر
 بەيەكجارى ۋە بەتەواوى خۆى داپرى لەھىزەكانى (ى.ن.ك) كە كەوتبەوۋە
 ناوچەكانى ھەولترو سلىمانى ۋە كەركوكەوۋە.

ئەم ھېزە بەگۆمەل پېكەمە بەرەو ناو قولایی تورکیا رېچکەى بەستبوو، ھەفتەيەك زیاتر بەناوچەکانى سەخت و شاخاوى کوردستانی تورکیادا، بەبى وچان گرتن و پشودان و رۆشتن تاگەيشتنە ناوچەى ژیرکى یان، کە یەکیکە لەھۆزەکانى عەشیرەتى گەورەى ئەرتوشى، وە لەنزیک گوندی بچووکی (بازی) لەدولیکا بارگەو بنەى خست، سەرکردایەتى ھېزەکە بەقسەو بەلێنەکانى ئیدریس فریوى خواردبوو، کە گوايە چەكدارەکانى (ق.م) نایەنە رینگایان و نایانە سەریان، لەبەرئەو پشتیان لیکردبوو وە بەبى ئەوێ نەخشەيەکی ورد دابنێن بۆ خۆپاراستن و بەرگری، بى خەم کەوتنە پشودان و ھەسانەو.

دوژمنانى ھېزەکە (ی.ن.ک) لەم ماوەیەدا لەلایەکەو بەھۆى کپین و فروشتنەو چەندین کەسیان ناردە ناو ھېزەکەو بەناوى (چەرچیتى) یەو بۆ کوکرنەوێ زانیارى پێویست لەسەریان، ھەرەھا لەو ماوەیەدا یەکیک لەمەفرەزەکانى ھېزەکە کە دەستەى تاییبەتى پاراستنى تایەرى عەلى والى بوون، بەدزییەو رایان کردو چوونە ناو (ق.م) و زانیارى پێویستیان لەسەر ھېزەکە، سەرکردەو لێپرسراوەکانى ژمارەى چەكدارو بى چەکەکانى، بارى گشتى ھېزەکەیاندا بە(ق.م) کە ئەمە خۆى لەخۆیدا لەلایەکەو خزمەتیکی گەورەى پیشکەش بە(ق.م) کردو زەرەریکی زلى ھەم لەبارى مەعنەوى و ھەم لەبارى دەرجوونى نەینییەکانى ھېزەکانى یەکیتیەو گەیاندا (ی.ن.ک).

لەم ماوەیەدا ھێزەکانی (ی.ن.ك) بەھۆی خۆرەتاندن و رێپۆشتنی دوورو درێژو نەشارەزایی و پشووئەدان و سەرماو برسیستی و نا ئەمنییەوه، بەتەواوی ماندووبوون و بێزارو وەرەس بووبوون.. لەکاتیئێکدا (ق.م) سوودیکی زۆری لەو ماوەیە وەرگرتبوو بۆ کۆکردنەوه و رێکخستن و سازدانی ھێزە چەکدارەکانی خۆی و عەشیرەتە کۆنەپەرستەکانی ناوچەکە* و دانانی پلانی پەلاماردانی ھێزەکانی (ی.ن.ك).

* ئەو عەشیرەتانە لەشەری بازی دا بەشداربوون: عەشیرەتی پنیانش بەسەرۆکایەتی ماجد حاجی ئەحمەد بەگی چلی، عەشیرەتی نۆرەماری بەسەرۆکایەتی فاضل شاكر ئاغا، عەشیرەتی پیروزی بەسەرۆکایەتی کوپانی مەلا مەحمود، عەشیرەتی دوسکی بەسەرۆکایەتی حاجی سالح ئاغا.. چکە لەچەند وردە عەشیرەتیکی تر.

شہری بازی

له نیواری رۆژی ۱/۶/۱۹۷۸دا ههندی له پێشمهرگه کان جموجوێ چهند چهكدارێكیان به شاخ و لوتكه ی چیاكانی دهوورپشتیانوه بهد كردو سهركردايهتی ههيزهكهیان ناگادارکرد، سهركردايهتی ههيزهكهی دهسته بهی كهوته خوی و ههيزهكانی سهر خسته ههردوو بهری دولهکی به شاخه كهدا بهرو ژوور ههنگه پان و دامهزراو و تهقه دهستی پێكرد به لām دیسانوه ههيزهكانی به جۆرێکی وادامهزراو دابهشبوو كه خوی دابو. له سهرچاوهی ناو و رینگای خواردنه پێنان.

نیواری رۆژی ۱/۶ و شهوهكه ی و رۆژی دوایی تر شهر درێژهی كیشا برسیتی و تینویتی و سهروا درێژه كیشانی چهند رۆژی شهر تهنگو به ههيزه كه هه لچنی بوو تینویتی و سهروا درێژه كیشانی چهند رۆژی شهر به قازانجی ههيزهكانی (ی.ن.ك) بوو، وه لهو شهرانهدا ههيزهكانی (ق.م) نهیان توانی بالادهستی به دهست بهینن و لهو شهرانهدا له ههيزهكانی یهكیتهی رۆژی یهكه می شهر ته نیا ف.كهوت: شهعبان گهچینهیی و رۆژی دووم ف: كهوت: حه مه مین خه لیفه قادرو ف.مه فره: خدی كامه لای بالهیی و دوو پێشمهرگهی تر شه هید بوون و چهند كه سینك برینداربوون، له گه ل نموده دا ههيزهكانی (ق.م) زیاتریان لی كوژراو برینداربوو، وه

يەككىك لەفەرماندە ناسراوەكانى خۆيان و يەككىك لەسەنگەرە گرنگەكانى
خۆيان لەدەستداو (١٢) كەسيان بەدیل گيران.

بەلام بۆ خۆدەربازکردن لەبرسييتى و تينوييتى، وە سەبارەت بەپيويستى
جيگۆركيى هيژه كە، بۆ ئەوەى (ق.م) نەتوانى هيژى زۆرتر لەسەر
هيژه كانى يەكيتى كۆبكاتهو و تەوقى ئابلقەكە سەخت ترو تەنگ تر
بكات، وە لەترسى ئەوەى نەو كۆ هيژه چەكدارەكانى تورك بكمونه
شەرەكمو، سەرگردايەتى هيژه كە بريارى كشانموەى دا.

کشانده مو
لـهـت و په تبوونی هیژمه

کشانموه لهه لومدرجینکی سهختی وه هادا بۆ هیترینکی ماندوو برسی و
تینوو کم نومیډو کم ورو نهشاره زای دور لهبنکه کانی خوی وه بۆ
شوتینکی نهزانراو و تاقی نهکراوه، کارینکی یه کجار دژوارو زه حهت و
نالوزه.

کشانموه ریکوینک بۆ نوهی جیابکریتنوه لهه فالانی ناریک و پیک
پیوستی بپرینکخستینکی وردو وریه کی بهرزو باوهرینکی بههیزو
دیسپلینینکی پۆلایین و شاره زاییه کی باش و سهرکردایه تییه کی ژیرو
لیوه شاره ههیه.

سهرکردایه تی هیزه کی (ی.ن.ک) بریاری کشانموه داو بۆ نهر
مههسته کهوته خوئاماده کردن و خو سازدان، هیزه کانی رنکخستنموه و
دابهیشکردن به سهر چهند (ره تل) یکدا که ههندیکیان له پیشموه برۆن و
نهرانی تر به دووریاندا، ههروه ها هیتریکیشی تهرخانکرد بۆ پاراستنی
پشتموهی هیزه کان له پهلاماری (ق.م) و داپۆشینێ کشانموه که، وه
(اتجاه) ی کشانموه کهشی دیاری کرد، جا چونکه شاره زای ناوچه که
نهبوون، ههروا به شاخه کانی دهو و پشستی خویندا نیشانه یان نیشانه یان
کردو ناگاداری فرماندهی ره تله کانی کرد..

لیژدها، سەرکردایەتی هیژەکه، هەڵەیه‌کی تری کرد لەدیاریکردنی (اتجاه)ی کشانەوەکەدا که چارەنووسی هەموو هیژەکه‌ی بێراردادو لەناوێرد، بەوی لەباتی ئەوی بێراری کشانەوە بەدات بۆ دواوە بەرو دیوی عێراق، بەرو ئەو ناوچانەی لێی شارەزان و ناسین و ناسیاویان هەیه، دیسان بێراری بەرو پێشەوه چوون، واتە بەرو قوولایی زیاتری تورکیا دا، بێ ئەوی هیچ شارەزاییەکیان ئەو ناوچانەدا هەیت یاخود پێشتر تاقی کردییتەوه.

لەتاریکایی شەوی ۲-۳/۶/۱۹۷۸دا رەتەکان دەستیان کرد بەجولان بەنیازی کشانەوە، بەلام هەر که هیژەکان گەشتە سەر ئەو چەمە ئێبوو لێی بێرێنەوه، لەبەر تێنۆتی بەشی هەرە زۆری پێشەمرگەکان و ریزی رەتەکان تێکچوو، هەندێک لەتاقەکان پێشکەوتن و هەندێکیان لەبەر تاریکی و نەشارەزایی و پێوستی بێ دەنگ بوون لەیه‌کتری گوم بوون، لەکاتی‌کەدا که هەندێ لەرەتەکانی پێشەوه تێپەری بوون، بۆسەیه‌کی بچووک (ق.م) ئەو نزیکانە یەمجولای هیژەکانی زانی و چەند تەقەیه‌کی کەمی کرد.

ئەم چەند تەقەیه‌ی بوو بەهۆی تێکچوونی ئەواوەتی شیرازی رێکخستنی رەتەکان، پێشەمرگەکان پەرش و بلاوبوونەوه ئەو ناوچەیدا، تاریکایی شەو نەشارەزایی و مانەوچونی و پەککەوتن هیژەکانی لەتەپەت کردو سەرکردایەتی هیژەکه نەیتوانی سەیتەری بەسەرا بکاتەوه، بەم جۆرە

هیزه که بذر ژایی نو ریگا دورو دریژه هه موو پینکوه بوو،
لهیه گتری دابرابوون، لهم کاتدا که پینکوه بوون و پینکوه رۆز
لهه موو کاتیکی که پتویست تر بوون وه نه بوایه لهیه گتری دانهب
کهچی پارچه پارچه بوون، وه ههر پارچه یه کی کهوته لایه کهوه.

رۆژی دواپی تر هیزه که بووه سی تاقم:

تاقمیکیان: نهوانی به (اتجاه) ی دیاریکراوی کشانهوه گدا رۆشینه
و له شوینی تهقه کان ده رباز بوون.

تاقمی دووه میان: نهوانی به (اتجاه) ی پینچهوانی (اتجاه)
دیاریکراوی کشانهوه که، بهروو پری سنووری هیاق ده رباز بوو بوون.

تاقمی سییه میان: نو هیزه بوو بۆ پاراستنی پیشهوهی رهتلهکان
داپۆشینی کشانهوه که مابووه، له گهڵ نو کهس و تاقماز
له ده ور بهری شهرگی رۆژانی پینشووترو سهرحهم و نزیک گونده که به
مابوون و به پچر پچری بی نهوهی هیچیان ناگای لهوی تریان بی پهرهوا
بوو بوون.

جا تاقمی یه کهم: خۆیان یه کهختهوه دامه زران به هیوای گهیشتنی
پاشماوهی هیزه که.

تاقمی دووه: تومهس ههندی له فرماندهی رهتلهکانی ههر پیشتر
ته گبیریان کردوه که بهروو نزیکترین نوختهی عیاق بگهڕینهوه و تهسلیم
بینوه به عیاق، بۆیه ریگهیان له رهتلهکانیان گۆزی بوو.

تاقمی سییهم ههر ئهو رۆژه دانه دانه و به کۆمهڵ له لایهن چه کداره کانی (ق.م) و عه شیرده ته کانی ناوچه کهوه گیران و چه ککران.

له ناو ئهوانه دا که له لایهن چه کداره کانی (ق.م) - وه گیرابوون، عه لی عهسکهری فرماندهی هیزه کهو ئه ندامی م.س - (ی.ن.ک) که شهوی کشانه وه گه رابوو وه دواوه بو دۆزینه وهی ره تلله دابرا وه کان*، تایه ری عه لی والی ئه ندامی م.س و م.ع - (ی.ن.ک)، سه ید کاکه ئه ندامی ک.س - (ی.ن.ک) و ف.ه.ا و قادر مامه ند ناغا ده یان فرمانده ی که رت و مه فرده وه سه دان پیشمه رگه.

به دیلگیرانی فرمانده ی هیزه که، خو ی له خویدا گورزیکی کوشنده بوو له هیزه که کهوت و یه کیێک بوو لهو هۆیانه ی دۆژمه کانی (ی.ن.ک) هارتر کرد بو په لاماردان و راوانانی پاشماوه ی هیزه که.

له ناو ئهوانه دا که به ره و عیراق چوونه وه ته سه لیم بوونه وه تالیب رۆستم ف.ه.ا و شیخ جهواد بیده ری و ۱۷۶ کهس که ۱۱۷ چه کیان بی بوو. جگه له مانه ئهوانه ی که له تهوقی ئابلقه که ده رباز بووبوون ۱۷۰ کهسی چه کدارو بی چه ک بوون، له وانه خالید سه عید، شیخ حسین بابه شیخ، عومه ر عبده وللان نازاد هه ورامی، ره ئوف مسته فا، شیخ عه لی، حامیدی حاجی غالی، عه لی ته حمه د شیعه.

* ق.م له پاش ماوه یه ک عه لی عهسکهری، خالید سه عید، حسین بابه شیخیان له گیراوه کانی تر جیا کرده وه به ئار، بی، جی هه رسیکیان کوشتن.

خۇرىك خستنه وهى
به شيكى هيزه كه

THE
JOURNAL
OF
THE
ROYAL
ANTHROPOLOGICAL
INSTITUTE

•

نەم ھىزە پاش ئەۋى نائومىدە بوو لەگەشتىنى پاشماۋى ھىزە كەمان
 ۋەكو بېرىار درابوو بەناچارى كەشایدە گوندی (كەمى) لەنزىك
 جۆلەمىرگ، ۋە لەۋى كۆتە خۆرىنكەخستەنەۋە دانانى نەخشە پلانى نۆى،
 لەراستیدا دە، دە، كادە دەورنىكى خراپى ھەبوو لەچەواشە كەردنى
 سەر كەردايتى نەم ھىزە سەر لىتتىكەدانى م.س- (ى.ن.ك)، چونكە لەباتى
 ئەۋى دە، دە، كادە زانىارى راست دەريارى لەناوچوونى پاشماۋى
 ھىزەكە، بەدكتۆر خالىدو ھارونىكانى بلى، ۋە دەنگوباسى راست بۆ
 م.س- (ى.ن.ك) بنىرى، ۋاى ئاگادارى ھەردوولايان كەرد كە عەلى
 عەسكەرى و زياترلە (۲۰۰) پىتشمەرگە چوونەتەۋە دىۋى عىراق و لەنزىك
 نىۋە بارەگايان دامەزراندوۋە.

لەپاش نەم شەكستە سەختەى بەسەر ھىزەكانى (ى.ن.ك) دا ھات،
 ئەگەر تا ئەو كاتە ھەندى لەعەشپەرەتەكانى كوردستانى توركيە دوۋد
 بوون لەبەشداربوون لەو شەپەدا كە لەبەينى (ى.ن.ك) و (ق.م) دابوو، ۋە
 خۆيان ماتكەردبوو سەيرى ئەنجامى شەپەكەيان ئەكەرد، لەدواى ئەو
 شەكستە، نىتر دەمیان چىشكە بووبوو، ۋە ھەموويان كۆتەنە خۆ بۆ
 راۋنانى پاشماۋى ھىزەكەى (ى.ن.ك) بەرپەرى درى و دەرندايەتتە، ھىچ

نهیئت بۆ تالانکردن و رووتکردنەوی پیشمەرگەکان لەچەك و پارەو
سەعات، تەنانتە هەندێ جار لەپینلاوو جل و بەرگ.

ئەو هیزە لەشمەری بازی بەپچرپچری دەریاز بووبوو، رۆژی دوایی تر
پاش ئەو یەکیگرتەو هەر لەهەمان ناوچەدا مایەو بەهێوای گەیشتنی
پاشماوەی هیزە، لەپاش چاوەروانییەکی ناتومیدانە کەوتەری بەرو
گوندی (کەمی) لەتزیك شاری جۆلەمیرگ (مەزگەزی ویلایەتی
هەکاری).

هیزە کە چەند رۆژێك لەکەمی مایەو بۆ ئەوێ هەم خۆی رێکبخاتەو
هەم رێوشوونی رۆیشتنی دابنیت و پەتیوەندی لەگەڵ دۆستەکان
نوتێکاتەو*.

لەو ماوەیەدا هەروەکو هیزە کەمی یەکییتی لەسایەو پشووێ داو خۆی
رێکخستەو، لەهەمان کاتدا هەموو عەشیرەتەکانی ناوچە کە بەتێکراییی
خۆیان سازدابوو، وە سەراسەری ناوچەگیان گرتبوو، تەنانتە
هەوالنێرەکانی تورک لەو وتارو هەوالاندا کە بەم بۆنەیمەو لەو رۆژانەدا
ئەیاننوسی هەروەکو دانیان بەویدا ئەنا کەوا ئەم هیزە بەئەخشەیهکی
زیرەکانە دەریاز بوو، بەلام لەهەمان کاتدا بەدلتیاییەو پێیان لەوێش
ئەنا کە ئەم هیزە هەلی رزگاربوونی نییە، چونکە ئەیان زانی میت و
دوژمنەکانی تر چ تەپکەیهکیان بۆ لەناوبردنی رێکخستەو.

* بڕوایە بەلگەی ژمارە (۲).

لەم مەزگەڵدا مەیت و عەشیرە تەکان و (ق.م) زۆریان هێنا بۆ خەڵکی گوندی کەمە و ناوچە کە کە ئەوانیش تیرەبەکی (ژیکێ) ن کە هێزەکانی یەکییتی لەوێ دەرکەن و نەهێلن لەو زیا تر لەو ناوچایەدا بێنیتەوه، ئەوانیش داویان لەهێزەکانی یەکییتی کەردبوو کە بۆ ئەوێ تووشی شەپرو بەلامار نەبن ناوچە کە بەجێ بهێلن.

ڕۆژی ۱۹۷۸/۶/۹ دکتۆر کەمال خوشناو و سالار گەیشتنە شاری وان لە کوردستانی تورکیا و لەوێ لە گەڵ چەند کەسێک لە ئەندامانی سەرکردایەتی دە.د.د. کادە کۆبوونەوه بۆ باشکردنی وەزعی هێزە کەو دانانی رینگو شوینی دەربازبوونیان.

هەر ئەو کاتە گوایه لیپەر سراوەکانی دە.د.د. کادە کەوتبوونە خو بۆ دەربازکردنی هێزە کە، گوایه پەییوەندیان لە گەڵ عەشیرە تەکانی ناوچە کە کەردوو و بەلێنیان لێ وەرگرتوون کە شەپ بەهێزەکانی یەکییتی نەفرۆشن و رینگەیان لێ نەگرن، وە گوایه چەند رێبەر و پێشاندەری گوییان نامادە کەردوو لە گەڵ هێزە کەدا ببن و بچنە ناوچە عەشیرە تی گویی لەسەر سنووری ئەلودەرە-زاخۆ.. لەوێ ئیتر ئەکەونە ناو عەشیرە تیکی دۆستەوه.

لە وان کە نوێنەرەکانی یەکییتی داوا لە لیپەر سراوەکانی دە.د.د. کادە ئەکەن کە رینگو شوینی گەڕانەوهی هێزە کە یەکییتی بەرو ناوچەکانی شەمزینان-برادۆست دابنێن و لەو روووه یارمەتیان بدەن،

لیپرسراوه کانی ده ده، کاهه سوور نه بن له سهر نه وی که نهو ریځایانه
همو و گیراوو ته نیا ریځگی ده ریازبون نه ویه که نهوان بیریان
لیکړدو ته و نه ماده بیان کردو و و تاقیان کردو ته و.

سالار له گه له چنه که سیکی ده ده، کاهه بهرو نولدو ره نه چی بهو
نیازه می فره زه ی گویی به لین پندراو ریځ بخن بو به پیره و چوونی
هیژه که یه کیته بهرو ناوچه ی عه شیرته ی گویی، وه دکتور که مالیش
له گه له لیپرسراوی هاکاری ده ده، کاهه نه چن بو سهر دانی هیژه که ی
یه کیته له نریک گوندی که هی شوی ۱۶/۶/۱۹۷۸ نه چن بو لایان و
هندي چک و فیشهک و پارو خوارده مه نیان بو نه بن.

لیپرسراوه که ی ده ده، کاهه به دلنیا یی نه و ناگاداری سهر کردایه تی
هیژه که ی نه کات که تا نه گه نه ناوچه ی عه شیرته ی گویی تووشی شهر و
ناره حه تی نابن، به تایبه تی چونکه قسه یان له گه له همو و عه شیرته ته کانی
ناوچه که و گونده کانی سهر ریځا کردو و به لینیان لی و درگرتوون که
ده ست نه هی نه ریځایان نه مه جگه له وی چنه ددلیلیکی گویی یان
له گه له هیژیکی گویی چاوه ریځان نه کات و عه شیرته شهر ی عه شیرته
ناکات، هه ووه کو دلنیا یان نه کات له وی که شه هید عه لی عه سکه ری و
هیژیکی تر به سه لامه تی گه یشته و نه ته کوردستانی عراق و له سهر
سنور باره گایان داناوه، بهو جوړه هیژه که به چی نه هیلن و هیژه که ش
نه که و یته خوی که روژی دوا یی به ری بکه ویت.

به ریکه وتنی هیزه که و
له ناوچوونی یه کجاری

1891-1892
1893-1894

نهم هیژە دواى ئەمەى لەکەمى خۆى رێکخستەوەر هەندیک چەک پارەو خواردەمەنى پێگەیشە و حەسایەوەر بێ چەکیان چەکدار کەر ئەگەر زانیارییه ناپاستەکانى دەدە، کادە چەواشەى ئەکردایە، ئەیتوا لەتەمەقى نابلقەدانى دوژمن رزگارى بێ و بگەریتەوەر ناوچەى ٣ سنو و ئەیتوانى بۆ نهم مەبەستە سوود لەئۆتۆمبیل و تەراکتۆر وەرەبگرێ ئەمەى بەزویى لەناوچەى دوژمن دەرەبچێ، بەلام لەباتى ئەمەى بگەریتەوەر بۆ دواو، هەتەکانى پێشوو دووبارە کردەوەر زیاتر بەر قوڵایى تورکیا ملی نا.

نهم هیژە هەر کە بەرێکەوت، کەوتە نار چەند عەشیرەتى ئەیار کۆکەرە کە چەند رۆژ بوو خۆیان ئامادە کردبوو بۆ لێدانى و لێر دامەزراپوون، عەشیرەتى گرافى هارکارییان ئەکردن و عەشیرەتى زیوکیان لێ یان دامەزران و عەشیرەتى مام خوران تەقەیان لێکردن، هیژەکانى یەکیى هەرچەند هەوتى دا تووشى شەر نەبیت لەگەڵ عەشیرەتەکان، لەبەرئەو چەند جار رێگەى خۆى گۆپى و رێگەى زۆر سەخت و دژواری گرتەبەر، بەلام هەر سوودی نەبوو چونکە لەهەموو لایەکەرە بەخۆ کەوتەپوون.

عەشیرەتی مام جوران کە تەقەیان لی ئەکەن، ئەمانیش بەناچاری (۸) کەسیان بەبارمته لی ئەگرن بۆ ئەوەی ئیتر رێگەیان لی نەگرن.

شەوه کی رۆژی ۶/۱۹ لە کاتی کدا کە لە دەربەندی کەوه تیپەپرین، کەوتنە بۆسە یەکی گەورەوه کە سەدان چە کداری عەشیرەتی ژیریکی بەسەرکردایەتی شیخموس کەرەقان دای نابوو*. لەم شەپەدا کە چەند سەعاتیکی خایاند، دەیان پیشمەرگەکی دلێرو نازا شەهیدبوون و چەند پیشمەرگە یەکیش بەبرینداری بەجێمان و دوایی تورک گرتنی، وە دەیان فەرماندەو پیشمەرگەکی نازاو دلسۆز لەلایەن عەشیرەتی ژیریکی کەوه گیران، وەکو خالید سەعید، حسین بابە شیخ، عومەر عەبدوللا، نازاد هەورامی، محمود عەبد الرحمن، عەلی شیخ، حامد حاجی غالی، ملازم فوناد.. وە پاش چەند رۆژێک ئینجا تەسلیمی چە کداری کانی (ق.م) یان کردن و بەم جۆرە دوا بەشی هێزە کە (ی.ن.ک) لەناو چوو.

لێرەدا سەر و تاری (هەوالنامەی کوردستانی عێراق) ژمارە (۲) تابی ۱۹۷۸ کە لەسەر هەمان کارەسات نووسراوە دووبارە بلاتوێکەینەوه.

* ئەو عەشیرەتانەی لەم شەپەدا بەشداربوون، ژیریکی سەرۆکایەتی شیخموس کەرەقان، مام خوران بەسەرۆکایەتی موسی بگ، کوچەر، سپێرتی و گیتە.

*كۆنە پەرستانى ئىران، توركيا، عىراق و (ق.م)
پىلان ئەگرن دژى شۆرشى پىرۋى گەلەكەمان.
*چەتە كورد كوژەكانى بەرزانى دواپەردە لەسەر
دەورى خائىنانەى خۇيان لائەدەن.
*كۆمەلانى خەلكى كوردستان سوورن لەسەر دريژەدان
بەخەباتى شۆرشگىرانە.

The first thing I noticed when I stepped
 out of the car was the cold air. It was
 a sharp contrast to the warm blanket I
 had been under. I took a deep breath and
 felt the cool air fill my lungs. The
 world was so different here. The
 people were so kind and welcoming. I
 felt like I had found a new home.

جەنگ لەچەندین شەڕ نەبەردو پینکادانی دوپاڤو براوە، لەچەندێر
پەلامارو کەشەنەو، هێرش و راکردن، قازانج و زەرەر، سەرکەوتن و
ژێرکەوتن.. پێک دێت.

هیچ جەنگێک، بەتایبەتی هیچ جەنگێکی درێژخایەن، هێشتا
لەمێژوودا روی نەداوە کە لەسەرەتاهە تاکۆتایی هەر سەرکەوتن و
پەلامارو هێرش و قازانج بووبێت، بێ پێچ و پەنا، بێ هەرازو نشێو، بێ
شکان و گەلان و نۆچدان، بێ زەرەر و زیان.. بەدەر و نامانج و سەرکەوتن
رۆشتبێت.

شۆرش لەسەرەتاهە تاکۆتایی بەچەندین هەرازو نشێو، بەچەندین
کۆسپ و کەندەڵاندا رانەبووبێت، چەندینجار تووشی هەلچوون و
نیشتەنەو نەبێت، چەندین ژێرکەوتن و سەرکەوتنی گەورە و بچووکی
بەسەر دێت، رەوتی گۆڕان و گەشەکردنی شۆرش بریتییە لەنجێرەیدە
نۆچدان، هەڵسانەو، هەڵنەگوتن و راست بوونەو، دۆڕاندن و بردنەو،
پێکەو بەستراو، تادوا سەرکەوتن بەدەست نەهێنێ، شۆرشەکە ئێمەش
لەم یاسایە بەدەر نییە، تا ئێوە کاتێ بەدوا نامانج نەگات، تووشی

چەندىن شىكىست و نسكۆ، گلان و نوچدان، شكان و زەرەر، ھەورازو
 نشىۋ.. دىت وەتا دوا سەركەوتىن بەدەست نەھىيىت ئەيىت چەندىن قۇناغ
 بېيىت، كە ھەر يەكەيان زىجىرەيەك ژىركەوتىنى جىزى و سەركەوتىنى
 جىزى تىدايە، جا ئەگەر ھەندىك جار لەھەندىك شۆرەدا يەك نەبەردى
 گەرەو كارىگەر چارەنوسى شۆرەكەى بىرپاردا يىت كە وا بى گومان
 لەشۆرەشى نوپى كوردستاندا، لەقۇناغى ئىستاندا، يەك شەرى گەرە
 چەندىن كارىگەر بەئازارەش يىت ناتوانىت چارەنوسى شۆرەكەى بىرپار
 بدات.

سەركەوتىن يا ژىركەوتىنى شۆرەشى ئەم جارەيان لەماوەيەكى درىژدا،
 لەچەندىن شەرو نەبەرددا، لەچەندىن ناوچەدا، لەچەندىن مەيدانى
 جەنگى، سىياسى، ئابورى.. دا بىرپارى لەسەر ئەدرىت.

دوژمن چەند بەھىزو توانا يىت، ئەتوانىت يەك نەبەرد ياخود چەند
 نەبەردىيەك بىاتەو، بەلام ناتوانىت، جەنگەكە بەيەكجارى بىاتەو
 چارەنوسى شۆرەش بىرپار بدات و ھىزى شۆرەش كە ھىزى جەماوەرى
 گەلە، سەرچاوەيەكى لەبن و لەبرانەو نەھاتووى ھەيەو ھىزى شۆرەش
 لەسەرانسەرى ولاتدا، وەكو تۆر چىنراو و لەمەيدانى نەبەردىكا
 كۆنەبۆتەو لەناو ناچىت.

لەمانگى نىسانى ۱۹۷۸ وە ھىزىكى تىكەلاو لەپىشمەرگەى ھەموو
 ھەرىمەكانى كوردستانى عىراق خۆ سازدا بۆ بەرپەكەوتىن بەرەو بادىنان

بەنیازی هێنانی چەك و تفاق جەنگی شۆرش و هەلگیرساندنی بێنەسی
پێرۆزی شۆرش لەناوچەکانی بادینان.

هێزەكە بۆیه وا زو كەوتەپێ تاكو پیش دەسکردنی رژیمی
رەگەزپەرستی عێراق بەراگۆزانی دانیشتوانی ناوچەکانی سنوور،
بتوانیت هەندێ چەك و تفاق بەدەست بهێنیت و فریای چەكدارکردنی
دانیشتوانی ناوچەکانی سنوور بکەوت پیش راگۆزانیان، تا بتوانن
بەرگری هێرشێ دوژمن بکەن بۆ سەر نیشتمانەکیان.

ئەم هێزێ كە بۆ بەجێهێنانی ئەم فرمانە نیشتمانییە پێرۆزە كۆبووەوە
كەوتبووەپێ بەرەنگاری پیلانیكی نیمپریالیستی گەورە بوو، كە
دەولەتەكانی ئێران و عێراق و تورکیا و جاشە دەولییه‌كانی بەرزانی تێدا
بەشدار بوون و لەئەنجامدا ئەو هێزە تێكەڵاوی كوردستانی عێراق
ئەگەرچی بەو پەڕی قارەمانیتێ و ئازایەتییه‌وە بەرگری لەبرستێ و
سەرماو ماندووبوون و پەلاماری درێندانی هێزەكانی ئێران، عێراق،
عەشیرەتە كۆنەپەرست و دواكەوتووكانی تورکیا و جاشەكانی (ق.م)
كرد، بەلام لەمغیریەك شەڕدا لە ١-١٩ی حوزەیراندا لەتورکیا دوا
ئەوی دەیان پیشمەرگە قارەمان شەهیدبوون و برینداركران تووشی
شكستێكی گەورە بوو.

ئێمە نەبەردییەكمان لەخاکی حكومەتێكی دوژمندا ئەدەرەوی
سنووری ولاتەكی خۆماندا سەبارەت بەئەو غەلەتی سیاسی و سۆپایی

خۆمان، سەبارەت بەچاک ھەلەنسەنگەندى پىلانى دوژمنانى
 شۆرشەكەمان نەك سەبارەت بەھىزو تواناي دوژمنەكانمان دۆراند، بەلام
 شۆرشان نەدۆراند، ئىمە نەبەردىكەمان لەرووى سوپاىيەو دۆراند، بەلام
 نەبەردىكى سىياسى گەورەترمان برەو.

-۲-

فەرمانى سەرەكى چەتەكانى بەرزانى كە بەخۆيان ئەلەين سەرکردايەتى
 كاتى ((ق.م)) لەماوئى دوو سالتى رابردودا برىتى بوو لەلەيدانى
 شۆرش لەپشتەو رىنگاگرتن لەھىنانى چەك و تەقەمەنى و كەلەپەل و
 پەرەپەيدانى شۆرش لەناوچەكانى بادىنان، بەپىي پلان و نەخشە (سىاى)
 ئەمىرىكى و (ساواك) ئىيران و (مىت)ى توركى كە دوژمنى شۆرشى
 نوئى گەلەكەمانن و ئەيانەوئىت لەپشتەو لەشۆرش بەدن، سەرەپاى ئەو
 ھاوكارىيە ناشكرايەى ئەم تاقەم لەگەل رۆژمى بەغدا كەردوويەتى دژى
 شۆرش بەوئى كە چەندىن كەس و دەستەو تاقىمان بوو بەجاش و چەكيان
 ھەلگرتووە لەدژى.

((ق.م)) بارەگاو شوئى چالاكى سوپايى لەئىيران و توركىا داىو
 بەھاوكارى ساواك و مىت و ئىش ئەكەن و لەماوئى پىشوردا زەرەرى

گهوارهيان لهشۆرشددا وه بهرگردهوه تارانبارهكانى خۆيان زياتر له
میللەتەكەماندا ريسوا بوون و دوژمنایهتیيان دەرکەوتەوه.

دوا تارانى گهواره ميژووى ئەم تاقە ئەوه بوو كە بوون
جێبهجێكەرى پیلانى نيمپرياليزمى ئەمريكى و كۆنەپەرستانى ئيران
توركى و هيرشيتكى گهواره پر تارانيان برده سەر ئەو هێزە پيشمەرگە
كوردستان كە چووبوون بۆ ئار كوردستانى توركيا بۆ هێنانى چەك
تفاقى جەنگى، بۆ هەلگيرساندنى گرى ناگرى شۆرش لەبادينان.

-۳-

ئەم هێزە جگە لەدژوارىيەكانى سروشت وەكو سەرمار سۆلتەو بەد
ماندوو بوونىتى رینگای سەخت و دور، تووشى پیلانىكى گهواره
نيمپرياليسى بوو كە رژیمەكانى ئيران و توركياو عىراق تە
بەشداربوون و چلکاوخۆرهكانى بەرزانيش دەورى سەرەنیزو مقاشيان تيا
بينى.

بينگومان دوژمنان لەم پیلانەدا سووديان لەهەندىك نوقتهى لاوازی و
كەموكوپى و هەلەى سياسى و سوپایى سەرکردایەتى هێزەكە وەرگرت.
ئەم هێزە چەندجاریك تووشى شەڕ بوو:

له گهڻ هيزي ئيراني:

٤/٢٩ توپخانهي ئيراني بوردوماني به شيڪ لهو هيزي كرد كه به سنووري عراق و ئيران (له ناوچه كاني نيوان سهردهشت - قه لادزه) به رهو بادينان تينه پيري.

٥/٥ هيزي ئاسماني ئيراني له ناوچهي كيله شين له سهر سنووري عراق - ئيران بوردوماني به شيكي هيزه كه ي كردوه، پيشمه رگه يه كي شه هيدو بريندار كرد.

له گهڻ هيزي عراقي

٥/١١ هيزي عراق له سالاريه (برادوست) هيرشي هينايه سهر هيزه كه، شهر يكي قورس روويدا له نيوان هيزي پيشمه رگه و دوژمندا. چهند سهر بازو تهفسهر كوژران و برينداركران.

چهند چه كيڪ دهست پيشمه رگه كهوت.

هيزي ئاسماني دوژمن ههندي زهرهري گياني له هيزمه كه داو چهند پيشمه رگه يه كه شه هيدو بريندار بوون.

٥/١٢ جاريكي كهش هيزي ره گه زهريستاني عراق په لاماري هيزه كه يانداو شهر يكي سهختي له گهڻ كرا، زهرهري قورس له دوژمن درا، هيزي ئاسماني دوژمن ههندي زهرهري گياني له پيشمه رگه دا.

له گهڻ هيزي توركيا

۱-۱۹/۶ زنجیره‌یه‌ك شهر له‌ناو كوردستانی تورکیادا له‌چهند شوینیدا
له‌نیوان هیزی پیشمه‌رگه‌ی كوردستان و هیزی عه‌شیره‌ته‌ كۆنه‌په‌رست و
دواكه‌وتوه‌كانی تورکیا له‌سه‌ر فرمان و راسپارده‌ی (میت)ی تورکی
به‌هاوکاری له‌گه‌ل جاشه‌كانی (ق.م).

-۴-

له‌شه‌ره‌كانی ناو تورکیا جموجو‌لی فراوان و هاوکاری (میت) و
(ق.م) و یارمه‌تی (ساواك) زۆر ئاشكراو دیاربوو، ئه‌مانه
به‌دابه‌شكردنی پاره‌و چه‌ك به‌سه‌ر هه‌ندیك هیزی عه‌شایه‌ری دواكه‌وتوو
كۆنه‌په‌رست و ساویلکه‌ی تورکیادا توانیان سوود له‌م هیزه‌ خێله‌کییانه
وه‌ربگرن و بۆ سازکردنی هێرشێکی گه‌وره‌و به‌رین بۆسه‌ر پیشمه‌رگه‌ی
كوردستان له‌ژێر دروشمی (سه‌ر بۆ ق.م) و میت، مال و تالان بۆ
عه‌شیره‌ته‌كان، وه‌ بۆ سه‌رخستنی پیلانه‌که‌یان زۆر تاوانی ناراست و ناو
ناتۆره‌و بوختان و درۆی گه‌وره‌یان خستبووه‌ پال هیزی پیشمه‌رگه‌و
شۆرشی كوردستان.

له‌م هێرشه‌دا ده‌ركه‌وت كه‌ چۆن داووده‌زگا ئیمپریالیستییه‌كان و
حكومه‌ته‌كانی ئێران و تورکیا و (ق.م) -ی به‌كرێگیاو دژی شۆرش ره‌فتار

ئەكەن، چونكە بەجولانمەۋىيەكى پېشكەۋتەنخوۋانەى ئەزانن، بەھەموو
ھېزو توانايەكيانمەۋ، وە بەھەموو شوئەۋىيەك ئەچن بەگژى دا.

بەم جۆرە سەركردايەتى بەرزانى دوا پەردەى لەسەر دەۋرى
ناجوامىرانمەۋ تاۋانبارانەى خۆى لاداۋ دەرى خست كە چۆن بوۋتە
داردەستى ئىمپىريالىزم و كۆنەپەرستى لەدوژمنايەتى كوردو كوردستان و
لەيدانى شۆرەكەى لەپشتەۋە بەھەموو شوئەۋىيەك.

دوژمنانى گەل و شۆرشەكەمان توانيان لەپروۋى سوپايىيەۋە بەم ھېرشە
زەرەر لەشۆرش بەدن و دۆلى خەلكى ناۋچەكانى سنوور وەكو مىرگە
سوور، دەشتى بەرازگر، دۆلى خواكورك، سىدەكان، گرتگ و روست،
سارد بىكەنەۋە لەچەك ھەلگرتن بۆ شۆرش و ھاتن بۆ رىزى پېشمەرگە
گوايە بەخەيالى خاۋى خۆيان باۋەرى گەل بەسەركەۋتەنى شۆرش كەم
ئەكەنمەۋ، بەلام لەراستىدە ئەگەرچى ئەم پىلانە ئىمپىريالىستىيەى
كۆنەپەرستانى توركياء (ق.م) دۆى شۆرش جىبەجىيان كرد، لەپروۋى
سوپايىيەۋە سوودى ھەبو، چونكە رىبازى پېشكەۋتەنخوۋازى بۆ ھەموو
لايەك لەناۋەۋە دەردەۋى زياتر روونكردەۋە، ھەروەكو رووخسارى
تاۋانبارانەيان زياتر ريسوا كردو بەيەكجارى خستىيە رىزى دوژمنانمەۋ،
ئەم راستىيەى كە خويىنى دەيان پېشمەرگەى قارەمان لەنرخى
ئىسپاتكردنیا دراۋە لەھەموو كاتىك زياتر روون بوۋەتەۋە بۆ جەماۋەرى
گەلەكەمان.

شکسته‌کمی تورکیا وری پیشمەرگمو کۆمه‌لانی خەلکی نه‌هینای
 خواری، بەلکو زیاتر رق و کینه‌ی تیا وروژاندن و زیاتر دەمارو
 تۆلەکردنەوی شۆرشگیرانی بزواندن، رۆلە دلسۆزەکانی کوردستانی
 عیراق تۆلە‌ی ئەم شکسته‌ی لەتورکیا بەسەر هیزی پیشمەرگە داهاات بەو
 کردەوه که سەدان تینکۆشەر، بەچه‌کی خۆیانەوه هاتنە ریزی پیشمەرگەوه
 وە دەیان مەفرەزە‌ی نوێیان دروست کرد لەبەلەک، چۆمان، بالەیی
 ناکیه‌تی، پشدر، ئالان سیوه‌یل، شایر، هەورامان، شارباژێر، قەرەداغ
 وە پیشمەرگە قارەمانەکانی کوردستانیش تۆلە‌ی ئەو شکسته‌یان
 بەزیادکردنی چالاکی شۆرشگیرانەو لێدانی هێزەکانی دوژمن کردەوه.

بەراوردکردنی چالاکی و جموجۆلی مەفرەزەکانی پیشمەرگە لەچەند
 مانگی رابردودا لەگەڵ جموجۆل و چالاکییه‌کانی پیشمەرگە لەهەمان
 ماوه‌ی سالتی رابردودا، دەری ئەخات که شکسته‌کمی تورکیا لەباتی
 ئەوه‌ی وریان پێ بەریدات چۆن پالتی پێوه ناوێن دەستی کوشندەتر
 لەدوژمن بوەشیتن.

شەری ئیمه، شەری جەماوەره، شەری کۆمه‌لانی خەلکە دژی تەفروتونا
 کردن و راگۆزانی کورد، دژی گۆڕینی روخساری نەتەوه‌یی کوردستان،
 لەپیناو مافە دیموکراتییەکانی گەلی عیراقدا، لەپیناو مافە
 نەتەوه‌ییەکانی گەلی کورددا، لەبەرئەوه شەریکی ره‌وایه، شەری
 کۆمه‌لانی خەلکە دژی هیزی زۆرداری حکومه‌تیکی ره‌گەزپەرستی

فاشستی، شەڕێکی درێژخایەنە، ئەگەرچی دوژمنی پێ لەناو ناچیت
لەیهك شەڕدا یەخود لەماوێهەکی کورتدا بەلام بەشێنەیی وەرپس و
هەراسان، بێزارو ماندووی ئەکات سەرەنجام ئەپەسیییت و چۆکی پێدا
ئەدات.

سەیرکردنێکی سادەی دابەشکردنی هیزەکانی دوژمن بەسەر چیار
چۆل و دۆل و دەرەو گردو زۆرگ و دەشتەکانی کوردستاندا، خەریک
کردنی دەیان هەزار سەبازر بەسەنگەر و قایمکاری و سەربازگەرە،
خەریککردنی سەدان فرۆکە بەگەڕان بەدوای پێشمەرگەدا، دروستکردنی
دەیان ئۆردوگای زۆرەمل بۆ کۆکردنەوەی خەڵکی گوندەکانی کوردستان،
لەسێدارەدانی سەدان نیشتمانپەڕی بێ تاوان زیادبوونی ناپەزایی و رقی
گەلی عێراق و توندو تیژبوونی تەنگوچەلەمە سیاسی و ئابووری و
کۆمەڵایەتییهکانی عێراق، دەرکردنی سەدان ئەفسەری سوپا و گرتن و
دوورخستنەوە هەلوانی هەندیکیان.. ئەمانە هەمووی نیشانی
ماندووکردنی رەگەزپەرستەکانی عێراق و گەشتی مەرجەکانی
پساندنیەتی.

هەموو شۆڕشێکی دنیا، هەورازو نشیو، ژێرکەوتن و نۆچ دان و
گلان، زەرەر و زیانی تێدا یە تا ئەگات بەدوا ئامانجی و بەدوا سەركەوتن،
شۆڕشی کۆمەڵانی گەلەكەمان دەرس و پەندی پێویست لەم رووداوانە
وەرنەگرت بەپشتیوانی کۆمەڵانی خەڵکی تێكۆشەری گەلەكەمان

بناغەى سىياسى و ئايدىئۆلۆجى رىبازەكەى پتەوتر ئەكات، وه
بەدلىيائىمۇه ھەنگاۋ ئەنىت بەرەو بەھىزبۇون و گەشەكردن و سەرکەوتن
بى ئەۋەى ھىچ گىرو گىرفت، كەندو كۆسپ، ھەورازو نشىۋ زەرەرەو
ژىركەوتن و نۆچ دانىك لەپى لای بدات و كۆلى پى بدات لەخەبات
لەپىناۋى بەدىھىتەننى دىموكراسى بۆ عىراق و ئۆتۆنۆمى بۆ كوردستاندا.

The first of these is the fact that the

system of the world is not a static one

but a dynamic one, and that the

system of the world is not a static one

but a dynamic one, and that the

system

بەلگەى ژمارە (۱)

۹۷۸/۵/۱۶

ناوچەى شەمەزىنان

مەكتەبى سىياسى بەرپىز

سلاۋىكى شۆرشكىپرانە

ھىوامان خۇشى و سەركەوتىنتانە

۱- ئىمە رۆژى ۵/۱۳ گەيشتىنە كاك خالىدو ئىوان لەجورجان، دوا
ئەۋەى بەئىران و عىراق و بەتايىيەت بەرەنگارمان بوون و ھەردە
دەۋلەت بەتەيارەو تۆپ و شەپ ئىيان داين و تەيىيەتەش تەخسىرى پ
نەكردىن، چوار شەۋو چوار رۆژ بەدەۋام بەفرە باران و تەم و مژ سەرى ل
تەك داين و لەۋاۋەى (۹) رۆژ پىشەمەرگەى ۴-۵ نانى بەرنەكەوت
برىستى خەلگەكەى ھەژاند، لەبەرئەم ھەيەنە واتە شەپو نەخوتن و ب
ئىسراھەتى و برىستى و سەرمە تەۋشى زۆر گىرگرفت بووين ۱
شەھىدەمان ھەيەو (۲) رەق بوۋەمان ھەبەو لە كىلەشەين و زىاتر لە
۱۵۰ برىندارمان ھەبەو بەتەيارەى عىراق لەناوچەى خرىنە. (۳۶)
شىنەيى و چەند كەسەكى تر گەپرانەۋەو زىاتر لە (۲۰) كەسى ترسەنۆك و
خوئىرى و بى چەك و ھەندى لەۋانە چەكدارىش خۇيان تەسلىمى عىراق
كردەۋەو نەزىكەى (۲۶) كەسەش خۇيان تەسلىمى ئىران كەردەۋە لەۋانە

ئەنئەنىۋى مەجىد سولتان و جەمالەكەي لاي بەكرى حاجى سەفەر.
 باقىيەكەي تىرى ھەموو گەيشتەنەو يەكترمان گرتەو لەگەل كاك خالىد،
 تەنھا سەيد كاكە لەگەل (۱۳) پ.م لىمان پىچراو و ئەحمەد فەقى رەش
 لەگەل (۳۲) پ.م ھىشتا نەگەيشتەنەو لاي ئىمە ھەرچەندە ئەمانە
 خەتەريان لەسەر نىيەو رەنگە ئەمىرۆ سەيى بگەنەو لاي ئىمە، ئىستا
 ئەمە سى شەو و رۆژە لەلايە گارەو ماسى روين و ئىسراخەتى باشمان
 كەروو پىشمەرگەكانمان مەعنەوياتيان بەرز بۆتەو و دەزەمان باشە.
 بەراستى ھىزەكان قال بوو.

ھۆمەر ئاغاش لەگەل (۶) پ.م ديار نىيە ئەلەين لەگەل سەيد كاكە
 يەكيان گرتەو تەو، ھەرۋەھا گوايە ئەحمەد ش گەيشتەتە سەيد كاكە
 ئەگەر ھەموويان پىكەو بن زۆر باشە، ئىمەش ھەر تەقىبىيان ئەكەين،
 ئەمىرۆش مەفرەزەيەكى تىرمان نارد بۆ دۆزىنەويان.

۲-بەرەنى من بەيانىك دەركەن لەسەر ئەو سەخىفى يەى ئىران و
 عىراق و قارەمانىتى پىشمەرگەكانمان و خۆراگرتىيان، ئەمە پىلاننىكى
 زۆر گەرە بوو كرايە سەر شۆرش و يەككىتى، ئىتر خۆتان ئەمە باشتر
 ئەزانن.

۳-(ق.م) ھەرچەندە ھىشتا مەعلوماتى تەواومان لەسەر وەرەگرتەو،
 بەلام تا ئىستا قسە ھەر ئەو يە ئىوان خۆيان خراپ و ناكۆكن و

ژماره‌شيان به‌پیتی قسه‌ی خه‌لک (۲۵۰) کس تی ناپه‌ری له‌مه‌مور
ناوچه‌که نموا خه‌ریکین مه‌علومات کۆ نه‌که‌ینه‌ره.

۴- نیمه بۆ چه‌که‌کانمان و راپه‌رانندی خه‌لکی ناوچه‌که به‌ره‌و بادینان
نه‌چین و جاری بریارمان داوه بی چه‌که‌کان پر بکه‌ین و خۆمان ساز
به‌دین، نامه‌مان ناردوه بۆ برایانی پارتی* و که به‌په‌له‌ جیگا‌و شوینی
بکه‌وی بۆ ته‌نسیق کردنی نیش و کارمان و هه‌روه‌ها دکتۆر که‌مالی
خۆشان بی‌ت بۆ هه‌مان مه‌به‌ست.

۵- نه‌وی راست بی‌ت نی‌مه هه‌ر له‌پۆژی یه‌که‌مه‌وه که هاتین ده‌ستمان
کرد به‌پاره ناردن به‌ولار به‌م لادا بۆ نان خواردن و نزیکه‌ی (۱۰۰۰)
دینارمان بلا‌و‌کرده‌وه به‌بی نه‌وی سوودی یه‌ک فیه‌ی لی بکه‌ین، بۆیه
به‌په‌له‌ هه‌سەن نه‌رمومان نارد بۆ سوریا که پاره‌و که‌لوپه‌لان بۆ بنی‌ترن
به‌زووی و دکتۆریش بی‌ت.

۶- کاک تاهیر بریندار بووه ته‌یاره پارچه‌ی له‌سه‌ر داوه هه‌مجومه‌ی
شکاندوه نموا خه‌ریکی ناردین بۆ سوریا به‌لام شوکر باشه‌ دلتان
سه‌ظه‌ت نه‌بی زۆر سه‌لامه‌ته، کاک نه‌وه‌ری ئامۆزای و شیخ کامیل
به‌برینداری به‌جی ما‌ون.

* مه‌به‌ست له‌ (برایانی پارتی) که ناوی هاتوه (پارتی شو‌په‌شی میلی
کوردستانی تورکیایه) واته هه‌مان پارتی که چوار‌چی‌وه‌ی قانونییه‌که‌ی به
ده‌ده، کا، ده‌ناسراوه.

۷-بەتتېكپايى ۋەزىنى ناۋچەكەم ئىمە زۆر زۆر باشە دلتان نارەحتە
 نەبى و گوى مەدەنە پروپاگەندەى دوژمن ئومىدماڭ واىە بەسەر
 كەوتوانە ھەمۇو كارەكانى خۇمان ئەنجام ئەدەين و ئاگادارىستان
 ئەكەينمۇ، تەكايە ئىۋەش زوو زوو پەيۋەندىمان پىۋە بىكەن بەھۋى كاك
 نۇعمان و برايانى ترەۋە.

۸-پىش گەيشتنى ئىمە كاك خالىد بەئاراس ناۋىكدا نامەى بۆ
 ناردىبون.

۱۱ ھۆكى تۆكى و ۱۲ دەمانچەمان پىگەيشتوۋە.

ئىتر سەر كەوتوبىن

براتان

تاھر عەلى

براتان

خالىد سەئىد

براتان

عەلى عەسكەرى

بەلگەى ژمارە (۲)

كوردستان يان نەمان

۱۹۷۸/۶/۱۰

ناوچەى ژىركى

بۆ ھەڧال مام جەلالى بەرپىز

سلاۋىتكى شۆرېشگىرەنە

بەھىۋاى باشى و سەركەۋتەنتەنەن و سلاۋو رىزەمان بۆ كاگە نەۋەو كاگ
دەمە ھەمۇدو ھەمۇو برادەران، برادەرانى ئىمە ھەمۇو سلاۋو رىزەيان ھەيە.
۱-رۆژى ۸/۱۲ ھەردو رەتل بەيەك گەيشتەن لەبرادۆست دواى ئەۋەى
كە رەتلى دوۋەم توۋشى ھەندىك ھىلاكى و ناپەھەتى بوۋن بەھۋى
مەۋقى دۆژمەنەى ئىرانەۋە، ۋەكو لەنامەيەكى ترا بەرپىزتانمان ئاگادار
كرد.

۲-ھەر لەھەمان رۆژدا دۆژمەن بەفرۆكە ئىنزالى كرد لەسەرمان
ئىمەيش بەرەو ماسى رو- گەليشم كەشەنەۋە.

۳-دواى چەند رۆژىك پشودان بىرپارماندا كە بەرەو ناوچەى بادىنان
بەكشەين بۆ ۋەدەستەيتەنەنى چەك و ئىمەكانىيەت و ھەلگىرساندەنى بلىسەى
شۆرېشى پىرۆزەمان لەبادىنان، لەناوچەى تەۋەمار (مەمەد ھەسەن) مان بىنى
و نووسراومان دايە بۆ برادەران كە (۵۰) پەنجا پارچە كەلەشكۆفى بەدەنى

وه جماعهتی ناماده کردبوو بۆ چەك هەلگرتن، وه كو ناگادارين
چەكەكانی وه گرتهوه.

٤- هەر له ماسی رو وه پیش نهوی رهتلی دووهم بگاته كاك خالیدو
كاك شیخ حسین په یوهندیان به براده رانی (پ.ش.م*) وه کردبوو وه
ناگاداریان کردبوو له پلانی نهم هارینه مان و دواي نهوش به نیستمرار
هەر په یوهندیان له گه لیان بووه نهمان پچراندوه، هەرچهنده بی خیری و
بی هیمنهتی نهوان گه یشتوته راده یهك كه تهحمول ناکریت، به لام ئیمه
هەر نهرم بووین له گه لیان.

٥- له ٢٧/٥ له ناوچهی ئوره ماروه بهرێك مۆتین بۆ ناوچهی بازی (؟)
ژیڕکی) له ٢٨/٥ گه یشتین و چەند رۆژێك ماینه وه له ئیواره ی ٣١/٥
جماعهتیك له چه كداره كورد كوژه كانی (ق.م) به دی کران كه به ره
شوینه كانی ئیمه نه هاتن، ئیمهش هه موو شوینه قایمه كانمان لی گرتن،
هەر لهو شهوه ورده تهقه دهستی پێكردو به یانی شهر گهرم بوو ههتا
ئیواره و رۆژی ١ و ٢/٦ بهردهوام شهر بوو له نیوانماندا و هیزه كانمان زۆر
نه بهردانه نه جهنگان و زیانیکی زۆرمان لهو دوو رۆژه له دوژمندا، به لام
له بهر نهشاره زایی و بی نانی و بی ئاوی ئیواره ی ٢-٣/٦ بریارماندا
بکشینی نه وه به ره كه هی (نزیک هه کاری) وه شهو كه له چیا هاتینه خوار

* پ.ش.م. مه بهست پارتی شوپشی میلی واته هه مان پارتی كه چوارچیوه ی
ناشکراکه ی ده، ده، ده، ده، ده، ده.

نزيك گوندى بازى تووشى كه مينيكي جاشه كان بووين و ته قهيان لى
 كردين، وه كو بزمان باسكردن نيتمه نه شاره زابووين و لهو شهووه بووين
 به دوو قوه تهووه له به كترى بر بووين، ته مړو برادرانى (پ.ش.م)
 ناگاداريان كردين به نووسراو كهوا كاك عهلى عهسكهري نووسراوى بو
 نهوان نووسيوه كه به خووى و قوه ته كهى له گه ليدايه بهرو (ته تريس)
 له ناوچهى عه ماديه چوون و حاليان زور باشه.

٦- نيتمه ش قوه ته كه مان ١٧٠ پيشمهرگهين و قوه تيكي زور باشين و
 برادران كاك عادل و كاك ره ئووف بهگ و كاك شيخ عهلى له گه ل
 قوه ته كه دان و چاوهروانى نهوه نه كهين كه وه جبهيه كه چه كمان بگاته دهست
 له م روژانه داو برادران نزيكيان خستوتوه ليتمان.

٧- كورد كوژه كانى (ق.م) خويان به ژماره كه م بوون له ١٥٠ بو ٢٠٠
 تى نه ته پهرين، به لام هيتيكي زور عه شايهري ناوچه كه له عه شيره تى
 پنياش و عه شيره تى ماجد بهك كو كردووه وه هيتا بوويان بو نهو شه ره
 له گه ل گوپى عه شانيرى گهردى و زورى تريش.

٨- خه سائيرى نهوان زياتر له ٢٠-٢٥ كوژراويان هديه له ناو
 كوژراوه كاندا مه لا نه مين بارزانى و (٩) كهسى ترى بارزانى تيدا بووه
 كه له يه كيكيان كورپى و نهو يتريان براى مه لا نه مين بووه، وه ٨ كه سمان
 لى به دليل گرتن.

۹- مه جموعه يهك له ئيمه وه كو بيس توومانه ته سليم به جاشه كانى (ق.م)
 بوون ته قدير ته كرتن بو ۷۰ كس كه بهشى زورى بى چك بوون، وه
 برسىتى و هىلاكى و نهشاره زايى وى لى كرد بوو كه بچنه ناويانه وه.
 زيانى ئيمه لهو شهرا نه دا ۵ شههیده و ۶ بريندارمان ههيه كه
 برينه كانيان سووكهو مهترسى لى ناكرى، له ناو شههیده كانمان دا (شيخ
 حه مه ئه مين، خهليفه قادر، شيخ شههاب خدر مه لا) تيدا بوو له گهل ۲
 پيشمه رگه ي قادر ئاغا.

۱۰- ئيستا ئيمه ئيعاده ي تنزيمى قوه ته كه ي خومان كردۆتته وه، وه زعمان
 باشو و ره ي پيشمه رگه كان زور بهرزه؟! ناوچه يه ي كه تيداين زور
 هاو كاريمان ته كهن.

۱۱- نووسراوى د. كه مال-مان پى گه يشت پيش چهند روژيك
 نووسي بووى كهوا ۶/۹ ديتته لامان، به لام ئيستا دهنگى نيه، وا
 نووسراوه كه ي ئه وه له گهل كو مه ليك نووسراوى كه دا، له گهل ئه م
 نووسراوه دا بو مان ناردن.

۱۲- له نووسراوى پيشوودا ئاگادارمان كردن كهوا له شه رى ناوچه ي
 لولان كاك تاهير بريندار بووه، به لا م برينه كه ي سووكهو ئيستا له ئيمه
 بزر بووه و مه ته كه يد نين كهوا له گهل كاك عه لى و قوه ته كه ي تر دا يان نا؟
 ۱۳- ههر له ناوچه ي برادۆست پارهمان لى براوه، زورى ئه و
 پيشمه رگانه ي ده مانچه يان بووه پيمان فروشتوون و پاره كه يمان لى قهرز

کردوون و ھەر خەریکی قەرزین و ھەندیکیشمان لەبرادەوانی پ.ش.م
قەوز کردوو، بەتەمای د.کەمالین کە پارەمان پێی بگەیەنیت و جاری
ئەویش دیار نییە، لەپرووی پارەو فیشەك وەزەمان خراپە.

۱۴- ئێمە ھەر لەسەر ئیشوکاری خۆمان بەردەوام ئەبین دواي ئەوێ کە
ئەو وەجەبە چەکەمان دەست کەوت بەرەو بادینان ئەپۆین کە ئەو ناوچانەدا
وێکو ناگادار کراوین چەکداری خۆمانی نییە (بەیت و الشاب و
ئۆلۆدەرە).

۱۵- ئێمە کە تووشی تەسەدەم بووین لەگەڵ جاشەکان زیاتر لە ۵۰۰-
۷۵۰ عەشائیریان ھێنابوو وە ھەر بەردەوام بۆیان ئەھات ئێمەش یەك
کەسی منتقە لەگەڵمان نەبوو وە کەسیکی شارەزەمان نەبوو وە ۳ رۆژ
بەبێ نان و ئاو ماینەو لەچیاو لەشەری، فیشەکیشمان بەرەو خەلاس
بوون چوو.

۱۶- ئێو ئەکەن خوتان لەناو تورکیا بەدەن ئەگەر ویستتان بەرەو
بادینان یێن لەسەر حدود وەرن چونکە ھەموو ئەو تەقیریو دەنگوباسانە
ئەھاتن ھەموو دروێ عەشائیر بەشیوەیەکی عام لەناو تورکیا ئیستا
لەدژی ئێمەن، وە دیارە مۆنامەرەکان ئەکری جیھازیکی تایبەتی
ئێستەمارییە کە ھەر ئەو جیھازە لەناو دەولەتی تورکیا تەحریزی
عەشائیر (ق.م) یان لەئێمە کردوو بۆ ئەناوێردنی ئێمە پارەییەکی زۆر
بەسەر عەشائیر دابەشکراوە بۆ رێگاگرتنی ئێمە.

نه گمر بۆتان نه كرى لمولا له جاشه كان بدرى له ناوچهى گهردى زور لاواز
بى كه لك بوون لهو ناوچانه دهريان بكن.

۱۷- تكايه چى هه بوو به په له ناگادارمان بكن به هوى براده رانى
(پ.ش.م) له پنگهى هه كار بيهوه.

چى هه بوو لای ئيمه به كورتى بۆمان نووسين.

ئيتر بۆ پيشه وهو سهر كهوتن

شيخ حسين بابە شیخ

عومەر عەبدوللّا

د. خالید

الوزير الموقر في بيروت

الوزير الموقر في بيروت

الوزير الموقر في بيروت

الموضوع: مرصعة على قبة كوكب الشرق في القاهرة
كل من يريد أن يبنى قبة كوكب الشرق في القاهرة

هذا على أن المبنى هو كوكب الشرق في القاهرة
كل من يريد أن يبنى قبة كوكب الشرق في القاهرة
كل من يريد أن يبنى قبة كوكب الشرق في القاهرة
كل من يريد أن يبنى قبة كوكب الشرق في القاهرة
كل من يريد أن يبنى قبة كوكب الشرق في القاهرة
كل من يريد أن يبنى قبة كوكب الشرق في القاهرة
كل من يريد أن يبنى قبة كوكب الشرق في القاهرة
كل من يريد أن يبنى قبة كوكب الشرق في القاهرة

القادة الموقرون
القادة الموقرون
القادة الموقرون
القادة الموقرون
القادة الموقرون
القادة الموقرون
القادة الموقرون
القادة الموقرون

چاپکراوہکانی کتیبخانہی شہید جہمالی عدلی باپیر

- ۱ زبان و نہینپہکانی نہوشیروان مستہا بہرگی پەك و دو
- ۲ مضمومزاتی بہرہی کوردستانی بہعس نویسی نہوشیروان مستہا
- ۳ خەون یان مۆتەگە پاداشتی پۆزانە ی شەری ناوخۆ نویسی نہوشیروان مستہا
- ۴ پاداشتەکانم لە مەجلیسی حکوم دا نویسی نہوشیروان مستہا
- ۵ لەھاو خەباتیەوہ بۆ تەخوین نویسی نہوشیروان مستہا
- ۶ پەنجەکانی نہوشیروان خەباتی ھاوێرکانی دەشیۆننیت نویسی کۆسرمەت
رەسول عدلی
- ۷ درۆ و دراو دیدارە پۆزانامەوانیہکانی نہوشیروان مستہا
- ۸ کتیبیک لە دزی دەسەلات نویسی نہبەز گۆران
- ۹ سۆفی و سۆفی گەریتی نویسی لەتیف ھەلمەت
- ۱۰ خەزەلی مەزن بەشیک لە شیعەرەکانی ئەحمەدی شاملۆ
- ۱۱ زبان و نہینپہکانی مەسعود بارزانی
- ۱۲ کوردستان و بزوتنەوہی کورد نویسی مام جەلال

تییینی

ئەو دو کتیبە ی نہبەز گۆران و لەتیف ھەلمەت نۆگۆی
کتیبخانەکەمانی ئەسەرنیە!

